

Kabai Óvoda

Napsugár

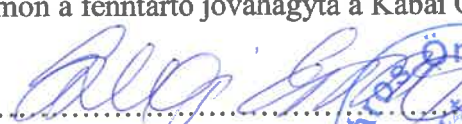

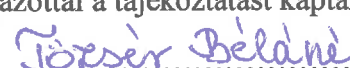
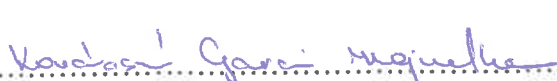
Hétszínvirág

**PEDAGÓGIAI
PROGRAM**

2025.

Legitimációs előlap

Intézmény OM azonosítója: 030994	Készítette az igazgató a nevelőtestület bevonásával: Janka Zsoltné igazgató
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások	
20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) az óvoda szakmai munkaközössége nevében szakmai véleményt nyilvánított: szakmai munkaközösség-vezető	
144/2025.(IX.18.) határozatszámom a fenntartó jóváhagyta a Kabai Óvoda Pedagógiai Programját Szei Emma polgármester a fenntartó képviselőjeként 	
A Pedagógiai Program a nevelőtestület bevonásával készült a nevelőtestület nevében	A Pedagógiai Program módosításának tartalmáról a nevelőmunkát segítő alkalmazottai a tájékoztatást kaptak alkalmazotti közösség nevében
A Pedagógiai Program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak a szülői közösség képviselőjeként	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.kabaiovoda.hu	Érvényes: A kihirdetés napjától 2025. szeptember 29-től visszavonásig. Iktatószám: 296/2025. Készült: 2 eredeti példányban

Tartalomjegyzék

Legitimációs előlap	1
Bevezető gondolatok	4
A Pedagógiai Program jogszabályi háttere	4
Az óvoda általános adatai.....	6
I. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	6
1. Óvodatörténet	6
2. Óvodánk napjainkban.....	7
3. Nevelési alapelveink	8
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP	10
1. Gyermekképünk	10
2. Óvodaképünk	10
3. Pedagógusképünk.....	11
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	12
1. Az óvodai nevelés célja, általános feladatai, alapelveink	12
2. Az egészséges életmód alakítása.....	13
3. Egészségnevelés, egészségvédelem programja.....	17
4. A környezeti nevelés programja.....	18
5. Biztonságos Óvoda Program	20
6. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	22
7. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	24
8. Esztétikai nevelés, ízlésformálás.....	27
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	29
1. Személyi feltételek	29
2. Tárgyi feltételek	31
3. Az óvodai élet megszervezése.....	32
4. Az óvoda kapcsolatai	36
5. Óvoda–iskola átmenet	38
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	39
1. Játék.....	39
2. Verselés, mesélés	43
3. Ének, zene, népi játék, tánc	45

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	47
5. Mindennapos mozgás	49
6. A külső világ tevékeny megismerése	53
7. Munka jellegű tevékenységek	57
8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	60
VI. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE.....	62
1. Tehetséggondozás	63
2. Hátránykompenzáció	64
3. Sajátos nevelési igényű gyermekek segítése	64
VII. A GYERMEKEK EGYÉNI FEJLŐDÉSÉNEK MEGFIGYELÉSE, KÉPESSÉGMÉRÉS.....	65
VIII. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	66
Felhasznált irodalom	69
Érvényességi rendelkezés.....	69
Legitimációs záradék.....	72

Bevezető gondolatok

A programunk újra gondolását az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram módosítása, iránymutatása, szellemisége, cél- és feladatrendszere, a köznevelési törvény változásai, valamint a Kabai Óvoda sajátosságai, illetve a 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról, a 2023-as évben az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzés során javasolt fejlesztési feladatai tették szükségessé, illetve a 77/2025. (IV. 15.) Kormányrendelet.

Prioritást élvez óvodánk életében az egészséges életmódra nevelés, a környezettudatos magatartás megalapozása és a közlekedésbiztonság.

A Kabai Óvoda nevelési programja kiemelten kezeli a fenntarthatóságra nevelést és a környezeti tudatosság kialakítását. E szemlélet jegyében a gyermekek élményszerű tapasztalatokon keresztül sajátítják el a természet védelmének, a felelős fogyasztásnak és a fenntartható életmódnak az alapjait.

Közös értékrendünket a Pedagógiai Programunkban foglaltuk össze, amely alapja és meghatározója mindennapi munkánknak. Ezt minden dolgozónak követnie kell az intézménybe járó gyermekek sikeres nevelése, fejlesztése érdekében. Hangsúlyos a gyermekközpontúság, a gyermekek mindenekfelett álló érdeke és tisztelete, a játék, mint az óvodáskorú gyermek legfontosabb tevékenysége. A gyermekek harmonikus fejlődése érdekében óvodai nevelésünkben a sokszínűségekre és a szakmai megújulásra törekszünk.

Megismertetjük a gyermekek szüleivel - az óvodába lépés pillanatától – a Pedagógiai Programunkat és megvalósításában kérjük a szülők támogatását.

Tudatosan alkottuk meg az óvoda Pedagógiai Programját. Fontos számunkra, hogy megjelenjen benne a szakmai értéktöbblet, mely pedagógiai munkánkat színesebbé, innovatívabbá teszi.

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

- 32/2012. (X.8.) kormányrendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Eljárási szabály a pedagógiai program jóváhagyására, megismerésére:

- A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelés 26.§ (1) bekezdése szerint „ A **pedagógiai programot** az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá.”
- A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelés 26.§ (6) bekezdése szerint „ A köznevelésért felelős miniszter által kiadott és közzétett irányelvet és alapprogramot alkalmazni kell az óvoda és az iskola **pedagógiai programja** elkészítésekor és végrehajtásakor.”
- A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelés 63.§ (1) f) pontja alapján, „ a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény **pedagógiai programjának** megalkotásában, elfogadásában és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat”
- A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelés 72. § (5) „ A szülő joga különösen, hogy a) megismerje a nevelési-oktatási intézmény **pedagógiai programját**, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról.”
- A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelés 83. § (2) „ A fenntartó g) jóváhagyja a köznevelési intézmény SZMSZ-ét, **pedagógiai programját**, éves munkatervét, pedagógus-továbbképzési intézményi programját.”
- A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelés 85. § (1a)” A fenntartó a köznevelési intézmény **pedagógiai programjának**, éves munkatervének, valamint SZMSZ-ének jóváhagyásáról az igazgató általi felterjesztést követő harminc napon belül dönt.”
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 82. § (1) „Az óvoda, az iskola és a kollégium a **pedagógiai programjának** legalább egy példányát oly módon köteles elhelyezni, hogy azt a szülők és a tanulók szabadon megtekinthessék. (2) Az óvoda, iskola, kollégium igazgatója vagy az általa kijelölt pedagógus köteles a szülők, tanulók részére tájékoztatást adni a **pedagógiai programról**. (3) Az SZMSZ-t, a házirendet, a **pedagógiai programot** és magán fenntartású nevelési-oktatási intézmény esetén a

Kabai Óvoda
4183 Kaba, Batthyány u 8.
OM azonosító: 030994

Tel/Fax: 06-54/460-391 mobil:06-30/397-8699 E-mail cím: ovoda@kabaiovoda.hu

fenntartó szervezet hatályos alapító vagy létesítő okiratát a nevelési-oktatási intézmény honlapján nyilvánosságra kell hozni.”

- **A Pedagógiai Programot** a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118.§ (3) a) pontjában foglaltak szerint a szakmai munkaközösség véleményét be kell szerezni.

Az óvoda általános adatai

Neve: Kabai Óvoda

OM azonosító: 030994

Címe: Székhelyóvoda: 4183 Kaba, Batthyány u. 8.

Telephely: 4183 Kaba, Rákóczi F. u. 79.

Az intézmény közfeladata: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8.§ szerint meghatározott óvodai nevelés

Az óvoda fenntartója és székhelye: Kaba Város Önkormányzata

4183 Kaba, Szabadság tér 1.

Óvodai csoportok száma: 6

I. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

1. Óvodatörténet

Sápy Lajos néptanító „több új intézménynek maga rakta le alapjait. 1882-ben kisdédóvoda létesítésének céljaira alapítványt tett, hogy ezzel serkentse megvalósításra a gondolatot. Hogy mily nehéz küzdelem vár arra, aki új intézményt kíván meghonosítani, mutatja, hogy csak 16 év múltán talált követőre.”¹ Ennek köszönhetően 120 gyermek befogadására alkalmas óvoda kezdhetette meg működését Kabán.

¹ Gonda Ferenc: Kaba története, Kaba Nagyközségi Közös Tanács, 1981.

A gyermeklétszám csökkenése miatti 2006-os megszűnéséig a későbbiekben ez volt az 1-es számú óvoda 2 óvodai csoporttal, majd 1975-től Tölgyfa óvoda 3 óvodai csoporttal.

1954-ben átadásra került a „Pircsi” néven közismertté vált 2-es számú óvoda 2 óvodai csoporttal, mely az 1980-ban történt felújítását, bővítését követően – ma Hétszínvirág óvodaként – fogad kisgyermeket 4 óvodai csoportban, maximálisan 120 főt.

1960-ban megnyílt a 3-as számú óvoda, mely az eredeti épület lebontása után 1985-től a korábban Párt Székházként funkcionáló, átalakított épületben - ma Napsugár óvodaként - 3 csoportban 75 férőhelyen, majd 2014-től 2 csoportban 55 férőhelyen fogadja az óvodásokat.

2. Óvodánk napjainkban

Kaba közel 6000 fős kisváros az Alföld keleti részén. A munkaerő piac beszűkülése miatt jelentősen megugrott az elvándorlások száma a településen élő felnőtt lakosság közép- és fiatalos tagjai körében. Az általános társadalmi jelenségek, változások a gyermekek családi hátterében is érzékelhetőek az utóbbi években.

Az óvodánk épületei a város központi részén találhatóak, autóval, kerékpárral és gyalog is könnyen megközelíthetők, de a távolabbi peremterületről érkezők autóbust is igénybe vehetnek.

A Hétszínvirág óvoda Batthyány utca felőli épületrésze az 1930-as években épült, régi polgári házakra jellemző, gazdag vakolat - architektúrával díszített utcai homlokzattal rendelkező, helyi védettség alatt álló középületünk. Az 1980-as évek elején bővítették egy lapos tetővel ellátott épületszárnyal, így alakult ki az épület jelenlegi formája. Az épületek egyre inkább korszerűsítésre szorultak, a székhely épület felújítása egy sikeres EU-s pályázatnak köszönhetően 2012 szeptemberére fejeződött be. Az óvodában négy, a szabványnak megfelelő befogadóképességű csoportszobát, illetve a hozzá tartozó helyiségeket, irodákat, fejlesztő szobát, tornaszobát, orvosi szobát, mosókonyhát, mozgássérült mosdót alakítottak ki.

A Napsugár óvoda felújítását 2018-ban végezték el. Itt is megtörtént az összkomfortos környezet kialakítása.

Munkánkat a feltétel nélküli gyermekszeretet, tisztelet és alázat jellemzi, melyet a senki másra át nem hárítható felelősséggel végezzük annak érdekében, hogy minden óvodásunk lehetőségeihez és képességeihez mérten maximálisan fejlődjön. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében befogadjuk a bármilyen hátránnyal küzdő és a sajátos nevelési igényű

kisgyermeket egyaránt. Segítjük őket hátrányaik leküzdésében, igyekszünk biztosítani a tárgyi és személyi feltételeket speciális szükségletük kielégítéséhez, optimális fejlődésükhöz. Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

*"A gyereknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyerek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az. "*²

3. Nevelési alapelveink

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – különleges védelem illeti meg
- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, bizalom, szeretet és megbecsülés övezi
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik
- nevelőtestületünk számára biztosított az innováció lehetősége, a széles körű módszertani szabadság
- az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hátrányok kompenzálására, a másság tiszteletben tartására
- az egyéni fejlődési ütem tiszteletben tartása a nevelési folyamat egészét áthatja (a differenciálás, a fokozatosság)
- kialakult pedagógiai értékeink megőrzése: egészség-és környezettudatos magatartás megalapozása, a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettség, a helyi értékek megismerése, védelme, megőrzése, biztonságos környezet megteremtése, hagyományaink ápolása.

Inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a játék fontosságának szem előtt tartásával a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.

² <https://www.citatum.hu/szerzo/tariannamaria>

Intézményünk jövőképe

Óvodánk jövőképét az intézmény nevelőtestületével együttműködve, eddigi eredményeinkre, értékeinkre, hagyományainkra alapozva formáljuk, melyek a következők:

- nyitottság
- maximális részvétel a város életében, rendezvényein
- önképzés, innovációra való fogékonyság
- zöld jeles napok (Zöld karácsony, Föld napja, hete stb.)
- jeles napok (Márton nap stb.) szülőkkel történő megünneplése
- a fenntartható fejlődés tudatosítása
- biztonságos, derűs, esztétikus óvodai környezet megteremtése
- a hátrányos megkülönböztetés teljes kizárása.

Arra törekszünk, hogy a továbbképzések és az önképzések által szerzett kompetenciák megfeleljenek az Óvodai nevelés országos alapprogramjának és a Pedagógiai programunk elvárásainak. Segítsék elő a magas színvonalú szakmai munkavégzést, intézményi működést.

Ahhoz, hogy megfeleljünk a mai kor elvárásainak, a folyamatban levő és várható társadalmi változásoknak, a korszerűbb, biztonságosabb működéshez állandó fejlesztésekre van szükség.

A ma kihívásainak – melyeket a világban, a családok összetételében, szemléletében történő változások generálnak (felgyorsult életritmus, mentálisan sérült gyermekek) – csakis együtt, erőforrásaink optimális mozgósításával tudunk megfelelni.

A legfontosabb, hogy a gyermekek örömmel járjanak óvodába, érzelmileg gazdag, harmonikusan fejlett személyiséggé váljanak, amihez elengedhetetlen az óvodai dolgozók részéről a gyermekek feltétel nélküli szeretete, elfogadása.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP

1. Gyermekképünk

„A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások-beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is-együttesen határozzák meg”.³

A családokkal együttműködve, nevelési tevékenységüket kiegészítve és segítve, a gyermekek spontán érését hangsúlyozva, (önmagához képest fejlődjön) olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik érdeklődő, nyitott személyiségükkel, életkoruknak megfelelően fejlett magatartás- és viselkedéskultúrájukkal képesek arra, hogy szeressék és óvják környezetüket. Az iskolai életre alkalmas, egészséges, empatikus, együttműködő, harmónikus személyiséggé formáljuk a ránk bízott gyermekeket. Az érett személyiség kialakulásához szilárd alap kell, amit gyermekkorban kell megkapniuk.

A Kabai Óvodában olyan gyermekképet vallunk, amely szerint a gyermek nyitott, kíváncsi, utánczó és aktív felfedező. A gyermek természetes érdeklődéssel fordul az őt körülvevő világ felé, különös tekintettel a természet jelenségeire, élőlényeire.

Kiemelt szempontok:

- Képes a környezetében lévő értékeket észrevenni és azokat megbecsülni.
- Nyitott a természetes anyagokkal való játékra, kreatív tevékenységre.
- Érdeklődést mutat a növények, állatok, időjárás iránt.
- Játékos tapasztalatszerzésen keresztül alakul ki benne a természet iránti felelősség.

2. Óvodaképünk

Intézményünk az óvodába lépéstől az iskolakezdésig minden gyermek számára biztosítja a sokoldalú, harmonikus fejlődést, személyiségük kibontakozását az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Esztétikus, szeretetteljes, ingergazdag környezetet, élményekkel teli, biztonságos óvodai életet nyújtunk a gyermekek számára. Barátságos, családias, tevékenységre

³ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2018. MÓD-SZER-TÁR

ösztönző légkört teremtünk, ahol választhatnak a felkínált lehetőségek, feladatmegoldások, technikák és az ismeretek mélysége tekintetében.

Óvodai nevelésünkben biztosítjuk a nemzetiséghez tartozó és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A szülőkkel partneri kapcsolatban vagyunk, bevonjuk őket az óvodai nevelésbe, amelynek lényege, az összehangolt, gyermeki érdeket előtérbe helyező, közös, tájékoztatáson alapuló együttnevelés.

Intézményünk:

- a természetközeli nevelési környezetet biztosítja (kert, udvar, komposztáló, esővízgyűjtő, madáretető, rovarhotel stb.),
- tudatosan építi be a környezettudatosságot és fenntarthatóságot a mindennapokba,
- teret ad a jeles zöld napok megtartásának és a közösségi zöld tevékenységeknek,
- életközeli tevékenységeken keresztül segíti a gyermekeket abban, hogy megtapasztalják a természet ritmusát és működését.

Az óvoda belső terei és udvara is a környezettudatos nevelést szolgálják, az anyaghasználat, a játékválaszték, a dekoráció és a napi szokások egyaránt a fenntarthatóság értékeit közvetítik.

3. Pedagógusképünk

Az óvodapedagógus személyisége, mint minta, és mint érzelmi háttér befolyásolja a gyermek életét, fejlődését. Nyílt, derűs, elfogadó légkört teremtünk és egyértelmű, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságának megfelelő elvárásokat állítunk, mely elsajátítását folyamatosan ellenőrizzük. Szakmai elhivatottságunk a gyermekszereteten, magas színvonalú szaktudáson, a felelősséggel végzett munkán alapszik. Ahhoz, hogy jó óvodapedagógusok legyünk az szükséges, hogy gyorsan átlássuk az adott helyzetet és együtt tudjunk működni a környezetünkkel (a szülőkkel, gyermekekkel és a kollégákkal).

A Kabai Óvoda óvodapedagógusai (dolgozói) példamutatók, együttműködők, támogatók és érzékenyek a természet értékei iránt.

- Élő kapcsolatban vannak a természettel, saját példájukon keresztül ismertetnek meg a környezet védelmére.

- Tudatosan építik be a környezeti nevelést minden nevelési területbe.
- Olyan nevelési helyzeteket teremtenek, ahol a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a természeti törvényszerűségekről, ökológiai összefüggésekről.
- Segítik a gyermekeket abban, hogy érzelmi kötődést alakítsanak ki a természethez.
- Együttműködnek a családokkal, szakmai partnerekkel és a helyi közösséggel a zöld szemlélet erősítése érdekében.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Az óvodai nevelés célja, általános feladatai, alapelveink

Az óvodai nevelés célja, hogy a gyermekekben megalapozzuk a természet iránti pozitív érzelmi viszonyt, a környezetért érzett felelősséget és a fenntartható életmód iránti elköteleződést. E cél elérését segítik a mindennapi nevelési helyzetekbe ágyazott környezeti nevelési gyakorlatok.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése.

Nevelési rendszerünk fő feladatai:

Nevelésünk rendszerében az alábbi fő feladatok hangsúlyosak, melyek áthatják szinte minden tevékenységünket: egészségnevelés, egészségvédelem, környezeti nevelés, fenntarthatóság és a biztonságos óvoda fenntartása.

Ebből adódó nevelési feladataink:

- az egészséges életmód kialakítása, testi fejlődés, környezettudatos magatartás megalapozása, prevenció
- nyitottá tenni a gyermekeket a természeti és társadalmi környezetünk megismerésére
- a környezetünkhöz fűződő pozitív érzelmi viszony és a környezetvédelmi szemléletmód, alapvető magatartásformáinak kialakítása az életkori sajátosságok figyelembevételével, fenntarthatóságra nevelés
- a Biztonságos óvoda kritérium rendszerének megfelelően a biztonságos közlekedés, és a hozzá szükséges magatartás és szokásrendszer megalapozása.

Alapelveink:

- a gyermeki személyiség iránti elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom kialakítása, egyéni készségek és képességek kibontakoztatása
- a pedagógiai hatások és a gyermek személyiségének összehangolása
- közös élményeken alapuló tevékenységek, szokás-és normarendszerének megalapozása, gyakorlása
- pedagógiai eszközeink segítségével az óvodai tehetséggondozásba bevont és a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése, illetve felzárkóztatása
- környezet- és természetvédelmi ismereteik fejlesztése, bővítése a fenntarthatóság jegyében

Az alapelvek megvalósítása érdekében biztosítjuk a feltételrendszert: a tevékenységi formák szintereit, a szabad játékot és az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek választási lehetőségeit.

2. Az egészséges életmód alakítása

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelkedő jelentőségű.”⁴

Célunk:

- az egészséges életmód alakítása (helyes táplálkozás, testápolás, tisztálkodás, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés)
- környezettudatos magatartás és életvitel igényének alakítása

Feladataink:

- a gyermekek gondozása, a komfortérzetük biztosítása
- összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges balesetmentes, egészséges óvodai környezet megteremtése
- a gyermekek egészségének védelme, a megelőzés fontosságának megismertetése, edzése

⁴ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2018. MÓD-SZER-TÁR

- életvezetési készségek fejlesztése
- környezettudatos magatartás megalapozása – környezetvédelem és az egészséges környezet fenntartásához kapcsolódó szokások kialakítása

Minden gyermek egyéni képességeihez mértén sajátítja el a csoport szokásrendjét, szükségleteik kielégítésének módját. A helyes életritmust folyamatossággal, rendszerességgel, következetességgel alakítjuk ki. A befogadás időszaka után kihasználjuk a folyamatos tízóraiztatás előnyeit és beépítjük a mindennapjainkba. A napirendnek megfelelően többnyire azonos időpontban és időtartamban ismétlődnek az étkezések, a mindennapos mozgás, a pihenés és a levegőzés. A gyermekek megismerkednek a szokásokkal, megtanulják a testápolás és öltözködés sorrendjét. A gyermekek jó közérzete érdekében a lelki szükségleteiket is igyekszünk kielégíteni.

A mindennapokban a mozgást a teremben, az udvaron, a szabad levegőn, eszközzel, eszköz nélkül, spontán vagy szervezett, irányított formában valósítjuk meg. Tornaszobáink eszközei változatos módon segítik a gyermekek mozgásának fejlődését minden életkorban. Az intézményünk udvarai és a csoportszobák alkalmat adnak a kötelező tevékenységeken túli mindennapos mozgások szervezéséhez. A különböző mozgásformák elsajátításának szabályait tudatosítjuk a gyermekekben, hogy azok gyakorlása során egyre biztonságosabban éljenek saját képességeikkel, ismerjék fel korlátjaikat, határaikat, s ha szükséges, kérjenek segítséget. A torna- és mozgásfejlesztő eszközök közül néhányat a csoportszobákban és az udvaron is használunk. A tornaszoba beosztását az óvodapedagógusok minden nevelési év elején egyeztetik egymással. Az évszaknak megfelelően különböző mozgástevékenységeket végezhetnek a gyermekek (télen csúszkálás, szánkózás, tavasszal és ősszel vízhez szoktatás, kirándulás). Egész nevelési évben sokat sétálunk.

A gondozási teendők végzése az óvodában dolgozó minden felnőtt feladata, melyhez megteremtjük a megfelelő helyet és az eszközöket. Kiemelt figyelmet fordítunk a testi gondozáson túl a lelki és értelmi nevelésre is, szükség esetén megfelelő szakemberek segítségét kérjük. Óvodánkban a csoportszobák megfelelő hőmérsékletét, a szellőztetést, állandóan figyelemmel kísérjük. Fontosnak tartjuk a levegőzést, lehetőség szerint a tevékenységeket a szabadban szervezzük. Ezek és a rendszeres séták, kirándulások mind hozzásegítik a gyermekeket az edzettség megszerzéséhez. Szorosan együttműködünk a gyermekorvossal, csak egészséges gyermek jöhet óvodába, kiküszöbölve ezzel a fertőzés veszélyét.

A gyermekek fejlődésének fontos feltétele az életkornak megfelelő egészséges táplálkozás. Az egészséges életmódra nevelés terén feladatunk az étkezésnél a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése. A hét minden napján fogyasztunk gyümölcsöket, esetleg zöldségeket. A napközi konyhán elkészített ételekkel biztosítjuk gyermekeink számára a napi háromszori étkezést. A gyermekek eltérő táplálkozási szokásait igyekszünk megismerni és megértéssel kezelni. Óvodánkban a gyermekek a nap bármely időpontjában ihatnak. Minden csoportban biztosított a jellel ellátott pohár.

A testápolás a gyermekek tisztaság iránti igényének, egészségügyi szokásainak megalapozását, testi higiénés szokások kialakítását szolgálja. Az önkiszolgáláshoz szükséges készségek elsajátítását az utánzás és a gyakorlás segíti elő. A mosdót rendeltetésszerűen, önállóan vagy segítséggel használják. Odafigyelünk a tevékenységek (fésülködés, WC használat, kézmosás, fogmosás) helyes sorrendjére és technikájára, hogy a gyakorlások révén a szokások belsővé váljanak. Orrfújáshoz a papírzsebkendőt elérhető helyre tesszük, így önállóan is tudják használni. Segítséget az egyéni képességeiknek megfelelően nyújtunk.

Arra ösztönözzük a szülőket, hogy a gyermekeiket rétegesen, időjárásnak megfelelően öltöztessék, hogy önállóan is tudjanak változtatni öltözékükön az optimális komfortérzetük biztosításához. Igyekszünk megteremteni az önálló cselekvés lehetőségét minden területen. Az óvodai élet kezdetétől törekszünk az öltözködés helyes sorrendjének megismertetésére, alkalmazására.

Ebéd után a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően alszanak, vagy pihennek. Biztosítjuk a nyugodt légkört, a csendet, a külső zavaró ingerek megszüntetését. Óvodánkban gondoskodunk arról, hogy kiszellőztetett csoportszobákban, kényelmes ágyakban teljen a pihenő idő. A folyamatos ébredés lehetőségét biztosítva csendes tevékenységet kínálunk a már fent lévő gyermekeknek.

Óvodánkban az egészséges és biztonságos környezet kialakítására törekszünk. A csoportszobák berendezési tárgyai, bútorai barátságosak, világosak, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelőek, könnyen mozgathatók. Minden csoport saját öltözővel és mosdóval rendelkezik, ahol a gyermekek könnyen megtalálják jellel ellátott dolgaikat. Személyes példamutatással alakítjuk a higiénés szokásokat. A WC-eket válaszfal határolja, mely biztosítja az intimitást.

Az óvoda udvara fontos szerepet játszik a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítésében, sokféle játékra és mozgástevékenységre ad lehetőséget. Az egészségvédelem

szempontjából fontos az évenkénti homokcsere, a homok naponkénti lazítása, locsolása, az udvari játékok épségének folyamatos ellenőrzése és szükség szerinti karbantartása.

Minden évszakban kihasználjuk az udvarunk, környezetünk adta lehetőségeket. Az edzés lehetőségét, a levegőzést és napfürdőzést a mindennapi szabadban való tartózkodással biztosítjuk.

Az óvodai környezet és az egészséges életmód kialakítása szorosan összefügg egymással, ezért a megfelelő tárgyi környezetről gondoskodunk. Az óvoda udvara tágas, a gyermeklétszámnak megfelelő. Játzó, pihenő helyek, virágoskertek biztosításával nem csak a szabad játék lehetősége érvényesül, hanem a gyermekek környezetvédelmi szemléletformálásának, környezetük tevékeny megismerésének, környezetformáló magatartásuk alakításának is fontos helyszíne. Az egészséges, tiszta környezet kialakításában, fenntartásában a gyermekek maguk is tevékenyen vesznek részt.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- megtanulnak önállóan tisztálkodni, öltözködni, a tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat
- a zsebkendőt önállóan használják
- vigyáznak ruhájuk, környezetük tisztaságára és rendjére, a ruhájukat ki-és begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik, a ruhájukat esztétikusan összehajtva a polcukra helyezik, a cipőjüket a tartóba teszik, képesek önállóan eldönteni, hőérzetük függvényében, hogy fel -vagy levegyenek ruhadarabot magukról
- testileg megfelelően edzettek, mozgásuk összerendezett
- esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek
- el tudják dönteni, hogy mennyi ételmennyiségre van szükségük, önállóan töltenek vizet a kancsóból
- készség szinten használják az evőeszközöket
- igényükké válik a levegőzés, a rendszeres mozgás

3. Egészségnevelés, egészségvédelem programja

Célunk:

- a gyermekek testi jólétének, lelki egészségének megóvása, egészséges fejlődésük biztosítása
- olyan szükségletek kielégítése, amelyek hozzájárulnak a gyermekek növekedéséhez, az egészség megőrzéséhez, egészséges életmód, mentálhigiénés szokások kialakításához a családokkal szorosan együttműködve

Feladataink:

- a gyermekek gondozása, testi, lelki és értelmi fejlesztése, valamint mozgásigényének kielégítése
- a gyermekek testi- és lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet megteremtése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése
- megfelelő szakember bevonásával preventív és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása a szülőkkel együttműködve

A gyermekeknek testi, lelki és értelmi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése céljából napi rendszerességgel mindennapos mozgást szervezünk.

A megvalósulás formái:

- a csoportszobában
- a tornateremben
- az óvoda udvarán
- külső helyszíneken (játszótér)

A játékos, mozgásos tevékenységek a délelőtti folyamán valósulnak meg. Az egészséges táplálkozás kialakulásának elősegítésére megismertetünk új ízeket, rendszeresen fogyasztunk gyümölcsfélét, időnként gyümölcs és zöldségsalátát készítünk, ebből a tevékenységből a gyermekek is aktívan kiveszik a részüket. Lehetőséget adunk az aszalás műveletének

megismerésére, gyakorlására. Ösztönözzük a szülőket, hogy gyermeküket rétegesen öltöztessék az időjárásnak megfelelően. Ennek köszönhetően a gyermekek saját komfortérzetüknek megfelelően alakítják öltözéküket, amihez egyéni képességeiknek megfelelően nyújtunk segítséget. A nyugodt, délutáni pihenés megvalósítása céljából a csoportszobát alaposan kiszellőztetjük. A gyermekek a cipőiket, kényelmetlen ruházatukat leveszik és magukhoz vehetik az alvókájukat. Alkalmanként külső partnereink (orvosok, védőnők) bevonásával az egészséges életmód, az egészségvédelem témájával kapcsolatban előadásokat szervezünk, melyeken a családok részt vehetnek.

4. A környezeti nevelés programja

A környezeti nevelés szellemisége áthatja az óvodai életünk mindennapjait. Nevelési programunk a környezeti nevelést kiemelten kezeli. Erre építjük a fejlődést elősegítő tevékenységeket, melyek tartalmazzák a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettségünket.

Célunk:

- a helyi sajátosságaink figyelembevételével a természet és a környezet (például fa-és virágültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, használt zsiradék gyűjtése, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.) megismerésére, szeretetére, megóvására nevelés,
- tapasztalati tanulás: séta, kertészkedés megfigyelése, közvetlen tapasztalatszerzés,
- jeles zöld napok szervezése: Föld napja, Víz világnapja stb.,
- komposztálás, madármegfigyelés, újrahasznosítás beépítése a mindennapokba
- szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása az óvodában
- víz- és energiatakarékossági szokások megalapozása
- öko-játékok, újrahasznosított anyagokból készült eszközök használata

A nevelőmunkánk tervezésében, a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.

Feladataink:

- a gyermekek játékos tapasztalatszerzésének biztosítása egyéni fejlettségükhöz igazodóan, differenciáltan, tevékenységközpontú módszerekkel
- pozitív minta nyújtása a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására

Alkalmazott módszereink (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, kooperatív tanulás stb.) segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás megvalósítását.

A gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a gyógy- és fűszernövények megismerésére, illetve a virágoskert gondozására. Folyamatosan figyelemmel kísérhetik a növények évszakonként bekövetkező változásait.

Óvodánk minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel, és ez minden tevékenységünkben megnyilvánul.

Udvari játékaink környezetbarát anyagból készülnek. Megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek szabadban való mozgásához, mely hozzájárul az egészséges személyiségfejlődésükhöz. Folyamatosan fejlesztjük, szépítjük a külső és a belső teret.

Az intézményünkben energiatakarékos izzók vannak, a belső helyiségekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak.

Biztosítjuk óvodánkban a hulladék szelektív gyűjtését, melynek fontosságát a gyermekekben is tudatosítjuk. A „hulladék nem szemét” elvét az anyagok újra felhasználásával (ajándékkészítés, játékkészítés, barkácsolás stb.) alkalmazzuk.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a környezeti neveléssel kapcsolatban megjelenő újdonságokat, lehetőségeket, melyeket be is építünk a mindennapjainkba.

Intézményünk működtetése során az óvoda vezetősége törekszik a környezetkímélő anyagok használatára (környezetbarát tisztítószer), a tudatos takarékosságra.

Jeles napok az óvodánkban:

- január-Egészség hét
- október 15.-Kézmosás világnapja
- november 11.- Márton nap - szülők bevonásával

Jeles zöld napok az óvodánkban:

- Január 10. – Madarak telelése
- Február 2. – Vizes élőhelyek világnapja
- Március 22. – A víz világnapja
- Április 22. – A Föld napja
- Május 10. – Madarak és fák napja
- Június 5. – Környezetvédelmi világnap
- Szeptember – Autómentes nap
- Október 4.– Állatok világnapja
- December – Zöld karácsony

5. Biztonságos Óvoda Program

Biztonságos közlekedésre nevelés

A közlekedésre nevelést a lehető legkisebb kortól kell elkezdni.

Célunk:

- a 3-7 éves gyermekek szociális kompetenciáinak fejlesztése a közlekedésre nevelés pedagógiai- és pszichológiai eszközei és módszerei segítségével
- az életkornak megfelelő biztonságos közlekedéshez szükséges képességek, készségek kialakítása, fejlesztése

Feladataink:

- a közlekedési kultúra kialakítása (a közlekedési attitűd, ismeretek, közlekedési képességek)
- a közlekedési magatartás kialakítása (a közlekedő ember várható, szokásos viselkedése - az óvodás korú gyermek leggyakoribb szerepei: gyalogos, utas, 5-7 éves korában kerékpáros)
- a közlekedéshez szükséges képességek (téri tájékozódás, figyelem, emlékezet, problémamegoldó gondolkodás, képzelet, észlelés) fejlesztése

A közlekedéshez szükséges specifikus készségek, fejlesztési területek:

Az érzékelés, észlelés (látási, hallási, idő, tér, forma, szín), figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, a helyzetfelismerés, a döntésképeség, a hangok irányának és erősségének felismerése, a jelre való reagálás, a szabályokhoz való igazodás, valamint mozgásuk akaratlagos irányítása teszik alkalmassá az óvodáskorú gyermeket arra, hogy megértse és alkalmazza a közlekedés szabályait, illetve fogalmait. A képességek fejlesztésénél mindig figyelembe kell vennünk a gyermek pszichológiai (fiziológiai) sajátosságait.

A fejlesztést a spontán tanulásra alapozva, helyes megfogalmazással, magyarázattal végezzük. Ebben fontos szerepet kap a játék és játékoság, verselés, mesélés.

A program témái:

- Közlekedési alapismeretek óvodáskorúaknak
- Utazás autóban
- Közösségi közlekedés
- Biztonság és játék
- A külső világ tevékeny megismerése

A program témái részletesen kidolgozva az ORFK - Országos Balesetmegelőzési Bizottság és a Közlekedéstudományi Intézet ajánlásával kiadott módszertani kézikönyvben található meg.

Az óvodáskor végére a gyermekektől elvárt közlekedési kompetenciák:

Gyalogos (nem önálló) közlekedés esetén:

- úttest-járda különbségtétel
- biztonságos átkelés az úttesten jelzőlámpával és anélkül
- közlekedés kézen fogva
- távolságbecslés

Utasként közösségi közlekedés során:

- utazás közbeni helyes, biztonságos viselkedés
- leszállás utáni biztonságos viselkedés

Kerékpáron utasként:

- biztonsági felszerelések
- gyerekekülés használata

- közlekedési eszköz „vezetőként” (kerékpár, roller, futóbicikli...):
- fékezés, megállás, közlekedés helye, sebessége
- láthatósági, biztonsági felszerelések, közúti jelzések
- jelzőlámpa

6. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A szocializáció elsődleges színtere a család, amelyben az óvoda kiegészítő, kompenzáló szerepet tölt be. A gyermek érzelmi kötődésének alakulására hatással van az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre. Az óvodáskorú gyermekek magatartása érzelem vezérelt, ezért fontosnak tartjuk, hogy már a befogadástól érzelmi biztonság, empátia, derűs, kiegyensúlyozott légkör és állandó értékrend vegye őket körül. Arra törekszünk, hogy a gyermekek fejlődését kedvező érzelmi hatások segítsék. Ennek érdekében nagy hangsúlyt fektetünk az egymás közötti pozitív attitűd, érzelmi töltés fenntartására, mely a gyermekek számára is modellértékű. A szocializáció során a gyermekekkel megismertetjük az együttélés alapvető szabályait, önmaguk és mások elfogadását. Felszínre hozzuk éntudatukat, teret engedünk önkifejező törekvéseiknek. *„Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.”*⁵

Célunk:

- érzelmileg kiegyensúlyozott személyiségeket neveljünk, akik képesek lesznek az őket körülvevő világhoz pozitív szemlélettel viszonyulni
- az erkölcsi normák, a társas viselkedés elemi szabályainak megismertetése által, váljanak képessé a társakkal és felnőttekkel együttműködni

⁵ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2018. MÓD-SZER-TÁR

Feladataink:

Érzelmi biztonságuk érdekében

- kapcsolatfelvétel a családokkal az óvoda megkezdése előtt, bölcsődei látogatások nyílt napok alkalmával
- szükség esetén családlátogatás kezdeményezése
- az óvoda környezetével és az ott dolgozó felnőttekkel történő ismerkedés biztosítása még az óvodai élet megkezdése előtt
- a fokozatos befogadásra/beszoktatásra kiemelt figyelmet fordítunk
- a gyermekek munkáit, produktumait, számukra elérhető helyen tároljuk
- lehetőség teremtése, hogy a gyermek élményeit, gondolatait megoszthassa társaival a mindennapi beszélgetések során
- egymás segítségének ösztönzése
- olyan közösségi szokások alakítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a játszócsoportok ne zavarják egymást, legyen joguk a gyerekeknek szemlélődni, magányosan tevékenykedni
- lehetőségek biztosítása a vitára, az érdekek ütköztetésére, a konfliktusok megoldására, a konszenzusra
- közös kirándulások szervezése a szülőkkel, szülők nélkül
- jeles napok megünneplése
- olyan közös kerti munkák szervezése, mely során együttműködést, segítőkészséget tanulnak, miközben fejlődik környezeti felelősségtudatuk.

Erkölcsei tulajdonságok fejlesztése (akarat, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) közös élményszerzéssel.

Esztétikai érzelmek átélése a környezet szépségének felfedeztetésével, a környezet szeretetére, megóvására, fenntarthatóságára neveléssel (a tisztaság, a rend iránti igény kialakítása).

A közösségi érzés és magatartás formálása az együvé tartozás érzésének erősítése, közös értékrend, viselkedési kultúra kialakítása érdekében:

- ismerkedés a magyarság, a magyar kultúra hagyományaival, nemzeti ünnepeinkkel
- szociális érzékenységük alakítása (a különbözőségek elfogadása, egymás megbecsülése, tiszteletben tartása).

A kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő: sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, kiemelten tehetséges, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű) gyermekek nevelése sajátos törődéssel, megfelelő szakemberek bevonásával, a hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek nevelése során egymás kultúrájának megismerése (beszélgető kör, hagyományápolás).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- kialakulnak kölcsönös kapcsolataik
- a normákat, szabályokat, szokásokat betartják
- a társaikkal együtt tudnak működni a saját elképzeléseik megvalósításában, a konfliktusok során törekszenek a megoldások keresésére
- képesek szükségleteik, vágyaik helyzettől függő kielégítésére, viselkedésük kontrollálására
- rácsodálkoznak a természeti és társadalmi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, és azokat megbecsülik
- saját tevékenységüket megszervezik (játék, önkiszolgálás, feladatvégzés stb.)
- tiszteletben tartják társaikat és a felnőtteket, egymás munkáját, mások véleményét
- képesek a környezet szépségének felfedezésére, ügyelnek a természet fenntarthatóságára
- kialakul felelősségérzetük, kötelességtudatuk, toleranciájuk, önfegyelmük
- meg tudják különböztetni a jó és rossz, helyes és helytelen viselkedésformákat, ennek megfelelően alakul értékítéletük

7. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelvi nevelés

A szocializáció folyamatában a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésének, gondolkodásának és önkifejezésének legfőbb eszköze. A kommunikáció által erősödik biztonságérzetük, gazdagodnak ismereteik, fejlődik beszédképességük, anyanyelvi kultúrájuk, kapcsolataik a társakkal és felnőttekkel egyaránt. Anyanyelvi nevelésünk során a gyermekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra -, valamint meglévő

tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetükről.

Az anyanyelvi nevelés sajátossága, hogy az óvodai élet egész területén minden pillanatban érvényesíthető és érvényesíteni is kell. A 3-6 éves kor a legszenzitívebb időszaka a beszédfejlődésnek. Az óvodában a gyermekek egymástól is tanulhatnak, ellensúlyozható az otthoni hátrány, játékosan, nem didaktikusan fejleszthető. Az óvodai élet folyamán a gyermekek minden nap találkoznak az anyanyelvi nevelést elősegítő szituációkkal, játékokkal: gondozás közben, a játékban, munka, tanulás során, az egyes műveltségi területek gyakorlása folyamán, az ünnepeinkhez kapcsolódó hagyományok kapcsán. Megismerkednek a magyar nemzeti értékekkel, mint pl. a magyar népmesékkel, szólásokkal, közmondásokkal.

Célunk:

- az anyanyelvünk megismerésére, megbecsülésére, szeretetére nevelés
- a nevelőtevékenység egészében a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése

Feladataink:

- a beszédkedv felkeltése, fenntartása
- a beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése
- a szókincs gyarapítása, a kommunikációs készségek (verbális, nonverbális) fejlesztése
- differenciált készség- és képességfejlesztés a szociokulturális háttér figyelembevételével
- beszédhibák megelőzése és korrekciója a logopédussal és a családdal együttműködve

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Ezért fontos, hogy nem csak az óvodapedagógusok, hanem az óvoda minden dolgozójának a kommunikációja modellértékű legyen. Mindennapjainkban folyamatosan jelen van a beszéd. Óvodai életünkben a nap folyamán olyan helyzeteket teremtünk, ahol kihasználjuk a spontán lehetőségeket, melyeket beépítünk komplex tevékenységeink rendszerébe.

Értelmi nevelés

Célunk:

„valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása”⁶

Feladataink:

- a sokoldalú érzékszervi tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása valamennyi tevékenységi formában
- a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, figyelem, gondolkodás, képzelet, emlékezet, alkotóképesség) fejlesztése, gyakorlása
- a gyermekek meglévő ismereteinek rendezése, gazdagítása
- a pozitív személyiségjegyek erősítése
- a természet megfigyelésére épülő tapasztalatszerzés (évszakok változása, élőlények viselkedése, víz körforgása)
- egyszerű környezeti kísérletek
- ökológiai összefüggések játékos felfedeztetése
- az önálló gondolkodás és kritikus szemlélet fejlesztése

Részt veszünk a Művelődési Ház által szervezett gyermekprogramokon (kiállítások, bábszínházi előadások, mozi, jeles napok, ünnepek), az iskolával közös szervezésben megvalósuló eseményeken (Márton napi felvonulás, mindenki karácsonya, alapítványi rendezvények). A tevékenységek témáinak figyelembevételével számos külső helyszíni ismeretszerzést szervezünk (fürdőlátogatás, sportpálya, víztorony, rendőrség, tűzoltóság, vasútállomás, kertek, baromfiudvar megtekintése stb.).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- megfelelő szókinccsel rendelkeznek
- képesek folyamatos, összefüggő, tiszta, nyelvtanilag pontos beszédre

⁶ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2018. MÓD-SZER-TÁR

- igénylik a beszélgetést társaikkal és a felnőttekkel
- gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni
- ismerik, megértik és alkalmazzák a metakommunikációs jeleket
- az értelmi képességek kibontakoztatásával képessé válnak az önálló, alkotó, aktív tevékenységre, a valóság megismerésére, a környezet benyomásainak befogadására, megőrzésére, feldolgozására
- képesek környezetükről összefüggő megfigyeléseket megfogalmazni
- ismerik a természeti környezet alapvető összefüggéseit (pl. évszakok, időjárás, élőlények)
- érdeklődők, nyitottak, kérdeznek, véleményt formálnak környezetvédelmi témákban is

8. Esztétikai nevelés, ízlésformálás

Az esztétikai nevelés az óvodai életünk egészét (a mozgást, az érzékelés, észlelést, a figyelmet, emlékezetet, gondolkodást és a kommunikációt) foglalja magába. Az átélt élményekkel és érzelmekkel lelkivilágukon keresztül hat a személyiségükre. Fő eszközei a művészeti tevékenységek, melyek közül az óvodában főként az ének, zene, népi játék, tánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka és verselés, mesélés tevékenységekben mutatkozik meg. A külső világ tevékeny megismerése során is megjelenik az esztétikus környezet megvalósításával, alakításával.

Célunk:

- a gyermekek esztétikai fogékonyságának formálása a művészetek eszközeivel (zenei, irodalmi művek, képzőművészeti alkotások)

Feladataink:

- nyugodt, derűs, biztonságos légkör teremtése
- az alkotáshoz, önkifejezéshez szükséges helyzetek, anyagok, eszközök biztosítása
- a közös alkotó folyamatba való bekapcsolódás lehetőségének biztosítása
- a vizuális kifejezési formák, az irodalom, a zene és egyéb művészeti ágak kapcsolatának megismertetése, az ebből adódó lehetőségek kiaknázása

- a hangulati, érzelmi megjelenítés elősegítése műalkotások, zenei darabok, a természet hangjainak megfigyeltetése során
- a természet szépségének megélésére való alkalmak biztosítása a mindennapokban
- természetes anyagokkal való alkotás biztosítása
- az óvodai környezet kialakítása harmonikus, természetes anyagokkal és színekkel

Nevelőmunkánk valamennyi területét áthatja az esztétikai nevelés. A gyermekek tevékenyen részt vállalnak az esztétikus óvodai környezet megteremtésében, ezáltal alakul esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük.

Az esztétikus környezet alakítása:

- csoportszoba, folyosó dekorálása
- kiállítás az elkészült gyermeki produktumokból
- virágos, rendezett óvodai környezet

Esztétikus mozgáskultúra, kulturális értékek átörökítése:

- néptáncok és a népi játékok alkalmazásával érzelmi világuk gazdagítása
- mozgásuk esztétikus megformálása

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- kialakul „szépérzékük”
- a különböző tevékenységek végzése során megjelennek, összefonódnak az esztétikai nevelés formái
- az esztétikum belső igényé válik, mely megjelenik alkotásaikban, mozgásukban
- igényükké válik környezetük esztétikai rendezettsége, tisztasága

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Személyi feltételek

Mi **óvodapedagógusok** a nevelőmunka kulcsfontosságú szereplői vagyunk, akiknek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent az óvodánkba járó gyermekek számára. Személyiségünk megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, fogékonyak vagyunk az innovációkra, viselkedésünk, szakmaiságunk fontos feltétele az óvodai nevelésünknek. Kezdeményező, kipróbáló, megértő, türelmes, empátikus, a gyermeki szeretetszükségletet kielégítő, érzelmi biztonságot nyújtó egyéniségek vagyunk, akik elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben. Fontos számunkra a gyermeki esélyteremtés és az egyenlő bánásmód biztosítása. Előítéletektől mentesen közeledünk a különböző kultúrájú családokhoz, a gyermekek szokásaihoz, hagyományaihoz, azok megismerésére, ápolására törekszünk. Az intézményünkbe a sajátos nevelési igényű gyermekeket integráljuk, fogadjuk, támogatjuk az érintett szülőket, a gyermekek fejlesztéséhez gyógypedagógus, illetve egyéb szakemberek segítségét kérjük.

A **pedagógiai asszisztens** a pedagógiai munkánk közvetlen segítője. Aktívan részt vesz a teljes óvodai élet megszervezésében, az óvodapedagógus irányításával segíti a csoportban folyó tevékenységet. Munkáját minden esetben a stratégiai, az operatív dokumentumok alapján, illetve az igazgató és az óvodapedagógusok útmutatása szerint önállóan végzi. Az óvodapedagógushoz hasonlóan magatartásával, beszédstílusával, teljes lényével hatást gyakorol a gyermekekre.

A **dajka** és az óvodapedagógus együttműködése, munkamegosztása elengedhetetlen a hatékony nevelőmunkánkhoz. Dajkáinkat bevonjuk a nevelési folyamatba, ahol tevékenyen, az óvodapedagógussal összhangban végzik feladataikat. Gyermekszerető viselkedésükkel, személyi gondozottságukkal, kommunikációjukkal hatnak az óvodás gyermekek fejlődésére. Tisztelik a gyermekeket, a szülőket, kapcsolataikra a tapintat, az elfogadás a jellemző.

A nevelőmunkát segítő egyéb alkalmazottak összehangolt munkája is nélkülözhetetlen a feladataink megvalósításához (óvodatitkár, közfoglalkoztatott: konyhai kisegítők, udvaros).

Kabai Óvoda
4183 Kaba, Batthyány u 8.
OM azonosító: 030994

Tel/Fax: 06-54/460-391 mobil:06-30/397-8699 E-mail cím: ovoda@kabaiovoda.hu

	A pedagógusok besorolása a 2021-22-es nevelési év adatai szerint	A pedagógusok besorolása a 2023-24-es nevelési év adatai szerint	A pedagógusok besorolása a 2024-25-ös nevelési év adatai szerint
Pedagógus II.	7 fő	4 fő	4 fő
Pedagógus I.	5 fő	6 fő	6 fő

	Az intézményünk alkalmazotti közössége 2021-22		Az intézményünk alkalmazotti közössége 2023-24	Az intézményünk alkalmazotti közössége 2024-25
Intézményvezető	1 fő	Igazgató	1 fő	1 fő
Óvodapedagógus, főiskolai végzettséggel	11 fő	Óvodapedagógus, főiskolai végzettséggel	9 fő	9 fő
Pedagógiai munkát segítő dajka	6 fő	Pedagógiai munkát segítő dajka	6 fő	6 fő
Pedagógiai asszisztens	2 fő	Pedagógiai asszisztens	3 fő	4 fő
Óvodatitkár	1 fő	Óvodatitkár	1 fő	1 fő
Konyhai kisegítő (közfoglalkoztatott)	3 fő	Konyhai kisegítő (közfoglalkoztatott)	3 fő	3 fő
Udvaros (közfoglalkoztatott)	1 fő	Udvaros (közfoglalkoztatott)	1 fő	1 fő

Szakvizsgázott óvodapedagógusok 2024-25-ös nevelési év	
Közoktatási vezető szakvizsga	2 fő
Óvodavezetői szakvizsga	1 fő
Gyógytestnevelés szakvizsga	1 fő
Gyermek-, ifjúság és családvédelem pedagógiája szakvizsga	1 fő
Tanügyigazgatási, nevelési-oktatási, intézményi ismeretek szakvizsga	1 fő
Preventív és korrekatív pedagógia pszichológia szakvizsga	1 fő
Fejlesztő pedagógus szakvizsga	1 fő

A külső és belső továbbképzések aktív résztvevői vagyunk, valamennyien törekszünk az önképzésre, eleget teszünk a szakmai elvárásoknak, továbbképzési kötelezettségünknek.

2. Tárgyi feltételek

Intézményünk rendelkezik a Pedagógiai Programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. A csoportszobák és egyéb helyiségek a neveléshez szükséges berendezéssel, bútorzattal, eszközökkel fel vannak szerelve, melyek a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelnek, korszerűsítésük folyamatos. Játékeszközeinket saját kezűleg készített, igényes, esztétikus fejlesztő játékokkal egészítjük ki. Törekszünk arra, hogy a gyermekeket otthonos, barátságos, játékra motiváló, rendezett tárgyi környezetben fogadhassuk. A belső tér alakításában az egyéniségeinknek, igényeinknek megfelelő megjelenítésre törekszünk. A dekorációban természetes anyagok, változatos technikák, egyéni elképzelések teszik sokszínűvé a csoportszobákat és a hozzá tartozó helyiségeket.

A mosdók és a működést segítő helyiségek (tornaszobák, fejlesztő szobák, nevelői, orvosi szoba, mosókonyhák stb.) kialakítása minden gyermeki és dolgozói igényt kielégítenek.

Intézményi szinten rendelkezünk projektorral, de mindkét épületben használunk nyomtatót, asztali számítógépeket, csoportonként laptopokat. Az internet elérése biztosított óvodánk mindkét épületében.

Játszóudvaraink korszerűsítésére az utóbbi időben nagy hangsúlyt fektetünk. Ehhez a külső segítség nélkülözhetetlen. Pályázatokkal, alapítványunk és a fenntartónk támogatásával igyekszünk a játékeszközeink számát bővíteni.

3. Az óvodai élet megszervezése

Napirend

A napirend a gyermekek egészséges testi-lelki-értelmi fejlődésének fontos feltétele, a gyermekek életrendjét szolgálja. Igazodik a tevékenységekben megnyilvánuló fejlesztésekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, a helyi szokásokhoz, igényekhez. Biztosítja a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, ugyanakkor rugalmas, differenciált tevékenységek megvalósítását.

Törekszünk arra, hogy a tevékenységek között megmaradjanak a harmonikus arányok, figyelve a játék kiemelt szerepére. A napirendünket a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához és a változó környezethez. A folyamatos tízórazás bevezetésével a játék zavartalanságának biztosítására, az egyéni igényekhez való alkalmazkodásra törekszünk. Az étkezésnél igény szerint egy-két asztal van megterítve, melyhez a gyermekek folyamatosan érkeznek tízórazni. A nem étkezők ez alatt zavartalanul játszanak tovább. Természetesen a mosdóhasználat, a kézmosás az étkezés előtt és után is megtörténik. Ösztönözzük a gyermekeket az önállóságra, koruknak és fejlettségüknek megfelelő segítséget nyújtva ezen a területen is. Az állandóságot a napirenddel, az érzelmi biztonságot pedig az ugyanabban az időben végzett tevékenységekkel (étkezés, gondozási teendők, mozgás, pihenés) biztosítjuk. Ezeknek a teendőknek kiemelkedő jelentősége van a gyermekek önállóságának, együttműködési készségének kialakításában is.

Törekszünk a személyes interakciókra az élőlávás mese és a közösségi játékélmény biztosításával.

A gyermekeket a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben részesítjük.

A gyermek fejlődésének nyomon követését a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészítjük ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

Napirend

szeptember 1 – május 31.

Az óvoda nyitva tart 6 ³⁰ -17 ⁰⁰	
Időtartam	Tevékenységek
6 ³⁰ -7 ³⁰	Reggeli közös gyülekezés, szabad játék
7 ³⁰ -10 ³⁰	Szabad játék Párhuzamos tevékenységek Kezdeményezések, szervezett, kötött tevékenységek Testápolási teendők Folyamatos tízórai Egyéni fejlesztések (logopédus, fejlesztő pedagógusok) Mindennapos mozgás
10 ³⁰ -12 ⁰⁰	Élményszerzés, séta, levegőzés, szabad játék, testápolási teendők
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Ebéd Testápolási teendők Teremrendezés
13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Mese, altató ének Délutáni pihenés és/vagy felajánlott tevékenység
15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Folyamatos ébredés, teremrendezés Testápolási teendők Uzsonna Tehetségkuckók, egyéb fejlesztő tevékenységek Játék, szabadon választott tevékenység teremben/ vagy játék az udvaron hazamenetelig

A nyári időszak napirendjét is meghatározza az állandóság. A már kialakított szabályok, szokások alkalmazásával biztosítjuk, hogy a gyermekek kissé kötetlenebb formában éljék meg a nyár adta lehetőségeket, tevékenységeket, élményeket.

Nyári napirend

június 1 – augusztus 31.

Az óvoda nyitva tart 6 ³⁰ – 17 ⁰⁰	
Időtartam	Tevékenységek
6 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Gyülekezés Szabadjáték Testápolási teendők, egészségügyi szokások gyakorlása Tízórai Kezdeményezések, élményszerzések, séta, szabadjáték
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Testápolási teendők, egészségügyi szokások gyakorlása Ebéd Teremrendezés
13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Mese, altató ének Pihenés, alvás és/vagy felkínált tevékenység Folyamatos ébredés Teremrendezés
15 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Testápolási teendők, egészségügyi szokások gyakorlása Uzsonna Szabadjáték hazamenetelig

Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan keretet ad a tevékenységeinknek, biztosítja a folyamatosságot, biztonságot nyújt a gyermekek számára. Vannak állandó, a rendszerességet, a szokásokat megalapozó tevékenységek, ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógus döntése általi változtatásokra. Alkalmazkodnunk kell az egyéni és életkori sajátosságokhoz, a gyermekek aktivitásához, ami némi rugalmasságot igényel.

A hetirendünkben érvényesítjük a komplexitás elvét. A gyermekek a cselekvéseiken keresztül dolgozzák fel az ismereteket, tapasztalatokat. Hozzájárulunk a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéshez, lehetőséget nyújtunk a mindennapi élet megszervezéséhez. A hetirend tartalmazza valamennyi műveltségi területet, melyek a gyermekek életkorához igazodnak. A szervezett tevékenységeket úgy alakítjuk, hogy lehetőség adódjon egyéb művészeti tevékenységekre is.

Ünnepeink, hagyományaink, rendezvényeink bensőséges hangulatát átgondolt szervezőmunkával, hozzájuk illő feltételek megteremtésével valósítjuk meg. A nyitott óvodai ünnepeinket, rendezvényeinket a családok részvételével tesszük örömtelivé. Munkánk során a kötetlen és kötött tevékenységi formákat alkalmazzuk. A kétféle szervezeti kereten belül különböző munkaformákban tevékenykedhetnek a gyermekek: egyéni, egyénre szabott, páros, csoportos, mikrocsoportos, alkalomadtán csoportos. A lehetséges tevékenységi formákat, azok arányait tudatosan választjuk meg. Mind a kötött, mind a kötetlen tevékenységeinket áthatja a játékoság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés.

Tevékenységek szervezeti formái:

	3-4 évesek (november 1-től)	4-5 évesek (október 1-től)	5-6-7 évesek (szeptember 1-től)
kötetlen	A külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, népi játék, tánc Verselés, mesélés	A külső világ tevékeny megismerése – Matematikai tapasztalatok Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, népi játék, tánc Verselés, mesélés	A külső világ tevékeny megismerése – Matematikai tapasztalatok Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, népi játék, tánc Verselés, mesélés
kötött	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás

4. Az óvoda kapcsolatai

Az intézmény hosszútávú sikerének kulcsa a partnerközpontú működés. Partnereink elvárásának megismerése és megértése alapvető feladatunk a sikeres együttműködés érdekében.

Legfontosabb partnerünk a szülő. Pedagógiai munkánk a családi nevelésre épül, eredménye nagymértékben attól függ, mennyire hatékony a család és óvoda kapcsolata, együttműködése. A jó kapcsolat alapja a kölcsönös bizalom, szülők és az óvoda dolgozói között. Jó együttműködés csak ott valósulhat meg, ahol az óvodapedagógus partnert, a gyermek nevelésében felelős társat lát a szülőben és viszont. A családokkal törekszünk minél több közös programot szervezni, ezeken az eseményeken, ünnepeken családi hangulatot alakítunk ki. A hagyományos kapcsolattartási formákon túl (családlátogatás, befogadás, közös programok, ünnepek, nyílt napok, fogadóóra, szülői értekezletek) keressük az együttműködés újabb és újabb lehetőségeit. Valljuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a családok joga és kötelessége, az óvoda csak a családdal együtt, a családi nevelés funkcióját erősítve tudja nevelő szerepét betölteni. A család tapasztalatai, információi nélkülözhetetlenek az óvodai nevelésünkben.

Kapcsolattartás, együttműködés:

- a gyermek egyénre szabott befogadásának/szoktatásának biztosítása
- igény szerinti szóbeli tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, de kötelezően félévente írásban az egyéni értékelés megbeszélése
- a gyermekek alkotásainak megmutatása, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a tevékenységeken, nyílt napok alkalmával, szükség esetén online formában
- a szülői szervezet megválasztása (minden csoportból három szülő)
- szülői közösségek formálása, rendezvények szervezése (pl. Márton nap, karácsonyi munkadélutánok, kisebbeknél közös mikulásvárás, anyák napja, családi délutánok, kirándulások, ovi búcsú)
- szülők bevonásával családi zöld napok (pl. papírgyűjtés, ruha gyűjtés, esőbarát kert rendezése stb.) szervezése

Szervezett formában legalább évi két szülői értekezletet szervezünk. Célzottan az óvodába újonnan érkező (nyáron) és az iskolába készülő (decemberben) gyermekek szüleinek nyújtunk tájékoztatást.

Igény szerint lehetőséget biztosítunk fogadó órára (egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása).

Intézményt támogató szervezetek

Az óvodánk a feladatok elvégzése, a gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint a beiskolázás érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fenn más intézményekkel, szervezetekkel.

Fenntartó

A kapcsolattartás tartalma: az intézmény optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, illetve az intézmény érdekeinek képviselése. Faültetési lehetőségek, virágpalánták biztosítása.

Bölcsőde, Általános iskola

A kapcsolattartás tartalma: a bölcsődéből óvodába, az óvodából iskolába lépő gyermekek beilleszkedését megkönnyítő együttműködés kialakítása, nyomonkövetés.

Gyermekorvos, Védőnők

A kapcsolattartás tartalma: egészségügyi vizsgálat, tisztasági szűrés, beutalás kezelésre, konzultáció.

Pedagógiai Szakszolgálat

A kapcsolattartás tartalma: a gyermekek speciális vizsgálata, egyéni fejlesztése, a beiskolázás segítése, tanácsadás nevelési kérdésekben.

Pedagógiai Oktatási Központ

A kapcsolattartás tartalma: pedagógiai tájékoztatás, megjelenő igény szerint szakmai segítség kérése, szaktanácsadás, minősítés, pedagógus-továbbképzések, rendezvények, szakmai napok szervezése, tanügy-igazgatási szolgáltatás nyújtása.

Kormányhivatal, Család-és Gyermekjóléti Központ, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat

A kapcsolattartás tartalma: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, esélyteremtés biztosítása, prevenció.

Településünkön lévő méhészetek

Méhészet látogatása, termékek bemutatása, méz adomány felhasználása az óvodában.

Kertbarát kör

Kertgondozással kapcsolatos ismeretek, információk átadása, helyi termékek bemutatása.

Zöld Óvodák

Jó gyakorlatok átvétele, közös projektek, szakmai látogatások, mentorálás.

Gyermekprogramokat ajánló kulturális intézmények, szolgáltatók

Könyvtár, művelődési ház

Zöld témájú és egyéb ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó mesék feldolgozása, természetes alapanyagú kézműveskedés, kiállítások szervezése.

A kapcsolattartás tartalma: színvonalas gyermekműsorok, előadások szervezése, lebonyolítása.

Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A kapcsolattartás tartalma: közös programok szervezése az önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése és az integráció megvalósítása céljából.

Egyházak

A kapcsolattartás tartalma: a gyermekek részére az egyház által nyújtott hittan szülői igény szerint szakképzett hitoktatóval szervezhető.

5. Óvoda–iskola átmenet

Az óvoda közvetett partnerei közül egyik legfontosabb intézmény az általános iskola. Kapcsolattartásunk hatékony és rendszeres. Célunk az egymáshoz való közeledés, a két intézménytípus nevelőmunkájának összehangolása, együttműködése, zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet megvalósítása.

Ennek érdekében szoros partneri viszony kialakítására törekszünk a tanítókkal, biztosítva ez által a rugalmas beiskolázás lehetőségét. Feladatunk a gyermekek testi, lelki, értelmi, szociális érettségi szintjének elérése az eredményes iskolakezdéshez.

A kapcsolattartás formái:

- iskolai „gólyanapok” a leendő első osztályosok részére
- egymás programjain való kölcsönös részvétel: közös tevékenység az első osztályos gyermekekkel, az óvodás gyermekek látogatása az iskolába, ahol megismerkednek az iskolai környezettel, részvétel a tanévnyitó ünnepségen
- nyílt nap a tanító néneknek
- szakmai tapasztalatcsere az iskolát kezdett gyermekek fejlettségi szintjéről

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb, semmi mással nem helyettesíthető tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játékban a gyermeki képzelet szabadon, kötetlenül szárnyalhat, benne és általa érvényesülhet legsokoldalúbban az önkifejezés. A kíváncsiságra alapozott, utánzással, cselekvéses próbálkozásokkal teli tanulás, a gondolkodás, az értelmi fejlődés lehetősége.

A gyermek számára a játék élményforrás és egyben lehetőséget biztosít azok feldolgozására. Játéka közben társakra talál és közösen végezhető tevékenységbe fog, versenyez, szabályokat alkot, ezek alapján cselekszik. A játék által a gyermek hatni tud környezetére, az őt körülvevő világra és közben játékával változást idéz elő a valóságban. A valóságot nem úgy tükrözi vissza, ahogy azt mi felnőttek a valóságban tettük. A gyermek életkorának megfelelő játékot játszik, úgy fejlődik, ahogy a játéka segíti ebben.

A játéktevékenység célja:

- a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése
- játéktevékenységeken keresztül sokoldalú, harmonikus személyiség kibontakoztatása, kompetenciák fejlesztése

Feladataink:

- a játékhoz szükséges optimális feltételek folyamatos biztosítása
- nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése és folyamatos fenntartása
- élményszerzés és sokszínű tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása
- ingergazdag, cselekvésre inspiráló környezet kialakítása
- a kíváncsiság, tudásvágy felkeltése
- kreatív gyermeki játék kibontakoztatása
- érzelmi, akarat tulajdonságok alakítása
- szociális, társas viselkedés, magatartás formálása
- a szabad játék, együtt játszás túlsúlyának érvényesítése
- a szabad játékhoz természetes anyagok biztosítása
- a kreatív szerepjátékokhoz újrahasznosított anyagok, saját készítésű eszközök felhasználása, biztosítása

Nyugodt, derűs légkörben megteremtjük az állandóságot és biztonságot ahhoz, hogy gyermekeink felszabadultan játszanak, tevékenykedjenek. A játék folyamatában tudatos jelenlétünk biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt a szükséges és igény szerinti együtt játszással támogatjuk.

Megfelelő hely kialakításával megteremtjük az elmélyült, önfeledt játékhoz elengedhetetlenül szükséges feltételeket. Itt gondolunk a gyermekek életkori mozgásigényének kielégítésére is. A csoportszoba berendezése és elrendezése mobil, így igény szerint bármikor változtathatunk rajta.

Elegendő idő biztosításával lehetővé tesszük, hogy a reggel megkezdett játékot egész nap, sőt másnap is folytathassák a gyermekek. Ez igen fontos a játék kibontakoztatásához, kiteljesedéséhez. Számunkra a délelőtti és a délutáni játék is egyenértékű, ezt napirendünk is biztosítja. Előtérbe helyezzük a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

Az eszközök sokfélesége hatékonyan befolyásolja a gyermekek fejlődését. Gondoskodunk különböző játékokra alkalmas anyagokról, félkész és szimbolikus eszközökről, a kellékek gazdagságáról. Számos saját kézzel készített fejlesztő játékkal gazdagítjuk eszköztárunkat, melyek esztétikusak, figyelemfelkeltők, megfelelnek a gyermekek igényeinek és képességeinek, sok esetben újrahasznosított anyagokból készülnek. A biztonságos játék feltételeihez folyamatosan ellenőrizzük a játékeszközök állapotát.

Élmények biztosításával teremtjük meg a játék motiváló erejét, hiszen a gyermekek újra élik ezeket a játékokban. Építünk az otthonról hozott ötletekre, ugyanakkor közös óvodai élmény biztosításáról is gondoskodunk. A nevelési év során lehetőséget teremtünk a szülőkkel közös játékokra (nyílt napok, gyermeknap, ünnepi alkalmak, kirándulások).

A társválasztás szabadságának megteremtésével ösztönözzük a játszó csoportok, baráti társaságok, páros baráti kapcsolatok alakulását. Ez magába foglalja az egyedüllét, a félrehúzódnak lehetőségét is.

A gyermekekkel megismertetjük a visszautasítás elfogadható megoldásait, valamint annak sértődés nélküli elfogadását is. Jót és jól játszani, ez a gyermek feladata az óvodában. A játék kicsiben maga az élet: az, amit a kisgyermek felfog, és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból, a sok közös élmény, a gyűjtőmunka, a gyermekek által készített játékeszközök, a témák sokoldalú megközelítése és tevékenységekhez kapcsolása gazdagítja a játékfajtákat (gyakorlójáték, bábozás, dramatizálás, szabály, szimbolikus-szerep-, építő- és konstruáló játékok). A játék lehetőség a gyermekek szocializációjának fejlesztésére. Olyan tulajdonságok alakulhatnak ki a gyerekekben a játék folyamatában, ami később a társadalomba való beilleszkedésüket is nagymértékben elősegítheti pl.: társakkal való együtt játszás kialakulása, játékon belüli önállóság, kreativitás, a másik gyermek játékának tiszteletben tartása, a kezdeményezőkézség kibontakoztatásának lehetőségei, széleskörű társas kapcsolatok (konfliktuskezelés, empátia, szabálytisztelet, szabálytudat, szabályokhoz való alkalmazkodás) kialakítása.

A játék folyamatos kommunikációs helyzetekre nyújt lehetőséget, így a beszédfejlesztésben és kooperációs készségek fejlesztésében meghatározó szerepe van. Éppen ezért nagy hangsúlyt fektetünk játék közben a pozitív beszéd és a társalgási minták megerősítésére. Ügyelünk a kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás minőségének fejlesztésére. Gyermekeinket a szándéknyilvánítás udvarias szokásaira neveljük, népszerűsítjük a vitás kérdések békés megoldását, az egyezkedést. A kulturált viselkedés illemszabályainak betartására szoktatjuk gyermekeinket.

Játékaik, szerepjátékaik alkalmával eszközökkel (pásztorkodás, gulyásleves főzés, matyó mintás babaruhák stb.) segítjük a nemzeti értékek beépülését, a hungarikumok megismertetését.

Egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása

Gyakorlójáték

Miután egy gyermek folyamatosan újabb és újabb készségeket, funkciókat sajátít el, így nagyon fontos ezek gyakorlása. Fejlődik a finommotorikája, nagymozgása, mozgáskoordinációja, verbális készsége, tapintásos észlelése, térészlelése. Általában a 3-4 éves gyermekek jellemző játéktevékenysége, de később is társulhat más játékfajtákhoz.

Szimbolikus – szerepjáték

A szerepjáték során a gyermekek az őket körülvevő felnőttek életéből merítenek, vagy olyan történetekből, amiket hallottak vagy láttak és az így tapasztalt tevékenységet játszik újra. Alakulnak erkölcsi, akarati tulajdonságaik, kognitív képességeik, kommunikációjuk és szocializációs készségeik. Óvodánkban az előzetes élmények átélését biztosítva teremtjük meg a szimbolikus- és szerepjátékok lehetőségét, teret adva az egyéni ötletek megvalósításának, valamint a szerepek összekapcsolásának. Folyamatosan biztosítjuk, bővítjük eszköztárunkat.

Konstruáló-, építő játék

Lényege az alkotás, hogy a gyermek valamiből létrehozhat valamit. Nagyon fontos szerepe van ennek a tevékenységnek a kreativitás fejlesztésében, része a megfigyelés, a problémamegoldás, a képzelet használata, az esztétikai érzék és az ügyesség fejlesztése is. A készen megvásárolt építőelemek mellett gyakran biztosítunk lehetőséget a különféle élményszerző séták során gyűjtött (termések, kavicsok, falevelek, gallyak) és az otthonról hozott újrahasznosított anyagok (tojástartó, műanyag üveg, kupakok) felhasználására. Ezzel biztosítjuk az alkotás örömét.

Szabályjáték

Lényege, hogy a játéktevékenység alapját bizonyos külső vagy maguk által kitalált szabályok alkotják, amelyet minden résztvevőnek be kell tartani. Fontos szerepük van a személyiségfejlődésben, önfegyelmet gyakorolnak, megtanulnak csapatban működni, könnyebbé válik a szocializáció. Ahhoz, hogy a gyermekek élvezzék ezt a tevékenységet az szükséges, hogy könnyen megértsék a szabályokat, viszont a betartásukhoz fontos a koncentráció, a figyelem, az erőfeszítés, az akarat. Tervezőmunkánk során a témakörökhöz igazítva, a gyermekek egyéni, életkori sajátosságait szem előtt tartva, a gyermekeket bevonva számos szabály- és társasjátékot készítünk.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- játékhelyzetben újra alkotják a felnőttek tevékenységét, kapcsolatait
- képesek szerepjátékok megszervezésére, a szükséges eszközök kiválasztására, a szerepek elosztására, vállalására, játszóhely kialakítására
- a játékuhoz eszközöket is készítenek, természetes, és újrahasznosított anyagokat használnak
- játéku során képesek párbeszédjüket megfelelő kommunikációval és metakommunikációs jelzésekkel kísérni

A gyermekek képesek kitartóan, elmélyülten, akár több napon keresztül ugyanazon játéktémában együtt játszani.

2. Verselés, mesélés

Célunk:

- a gyermekek életkori sajátosságaikhoz igazodó irodalmi élmény nyújtásával a népi, klasszikus és a kortárs irodalmi művek iránti érdeklődés felkeltése
- az érthető, kifejező beszéd és a belső képalkotás készségének kialakítása
- az irodalmi művek által a gyermekek érzelmi biztonságának biztosítása

Feladataink:

- az életkori sajátosságok figyelembevételével igényes irodalmi anyag összeállítása
- a 3-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok)
- megfelelő feltételek biztosítása az irodalmi élmények befogadásához és teljes átéléséhez (hely, idő, szoros érzelmi kapcsolat megteremtése)
- az irodalmi művek élményszerű bemutatása, előszavas mese, a gyermeki képzelet és fantázia megmozgatása
- természetéről szóló népmesék, magyar népmesék, mondókák, versek rendszeres használata
- saját élményekből kiinduló zöld történetek kitalálása, dramatizálása
- környezettudatosságot erősítő mesék feldolgozása

Csoportjainkban minden nap többször is verselünk és mesélünk, kezdeményezés formájában biztosítjuk a lehetőséget délelőtt és délután is, vagy a gyermekek kívánságára, illetve pihenés előtt mindig. A mesét tudatosan választjuk ki, a korosztályt, a csoportot és az egyéni fejlettségi szinteket vesszük figyelembe. Csoportszobáinkban elérhető magasságú polcon kínáljuk a gyermekek részére a mesekönyveket, bábokat, eszközöket, hogy a nap folyamán bármikor önállóan is kezdeményezhessék a tevékenységet. A versek, a mesék a gyakorlati munkában megjelenhet önálló tevékenységként is vagy komplex módon (hangulatban és témakörben) kapcsolódhatnak tevékenységeink tartalmához, az évszakokhoz, ünnepekhez, egyéb aktualitásokhoz, a kezdeményezések témáihoz. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés belső képteremtésre ösztönzi a gyermekeket, oldja szorongásukat, esztétikai élményt nyújt számukra, segíti a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését, és ezzel megalapozzuk a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást.

Pihenés előtti halk, nyugodt hangvétellű mesemondás segíti a gyermekek ellazulását, pihenését. A mesélés szokásainak kialakításával segítjük a gyerekeket a mesék befogadására. Mese-vers gyűjteményeink anyaga változatos, gerincét a magyar népmesék adják, de mellettük megtalálhatók klasszikus és a kortárs irodalmi művek is, valamint más népek, nemzetiségek meséi. Multikulturális nevelésünk során biztosítjuk a nemzetiséghez tartozó gyermekek integrációjának lehetőségét. Így tervezőmunkánkban megjelennek roma irodalmi művek, melyek hozzájárulnak az önazonosságuk megőrzéséhez, nyelvi kultúrájuk átörökítéséhez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- igénylik a mesehallgatást, szívesen mondókáznak, verselnek, mesélnek
- kialakul a belső képalkotás képessége, néhány mondókát, verset, mesét képesek emlékezetből felidézni
- képesek saját vers- és mesealkotásra
- bábozással, dramatizálással megjelenítik a mesét, bele tudják élni magukat a szereplők helyzetébe
- tisztán, érthetően, életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően fejezik ki gondolataikat és érzelmeiket

3. Ének, zene, népi játék, tánc

A gyermekek óvodába kerülésükkor eltérő zenei képességekkel rendelkeznek. Más-más szociokulturális környezetből érkeznek, s a szülők igénye is heterogén képet mutat. Saját kedvükre spontán énekelgetnek, néha csak dallamrészleteket, kitalált szövegeket, halandzsát.

Az óvodában az új ismereteket cselekvésbe ágyazott utánpótlás révén sajátítják el. „Az éneklés, a zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé válik...”⁷ A zenei nevelés nem korlátozódik csupán a szervezett tevékenységekre. A nap folyamán lehetőséget biztosítunk, hogy bármikor énekelhessenek és játszhassanak népi játékokat, bármilyen tevékenységbe beilleszthető legyen egy-egy gyermekdal, mondóka. Személyiségformáló hatása jól érvényesül más műveltségtartalmakkal történő komplexitásban.

A dallam és a ritmus az érzelmekre hat. Általa válnak befogadóvá a gyermekek a szépre, formálva személyiségüket, emberi magatartásukat. Kialakul bennük a zene szeretete, s az igény az értékes zenére. A társakkal közös éneklés, játék és a tánc erősíti személyes kapcsolataikat, érzelmi biztonságot nyújt. Általa oldódnak gátlásaik, önfegyelmük, közösségi érzésük, magatartásuk pozitív irányba fejlődik.

Fejlesztés tartalma

Fontos, hogy a gyermekek minél több, a korosztályuknak és aktuális fejlettségüknek megfelelő igényes zenei anyaggal találkozzanak. Forrásként a zenei műveltség megalapozására alkalmas, népi- és egyéb művészi értékű dalokat, dalosjátékokat, mondókákat használunk fel. Ezek többnyire a gyermekek érzelmeihez és képzeletéhez közel álló eseményekről, természeti jelenségekről, az évszakok változásairól szólnak, illetve a naptári évhez, valamint ünnepekhez fűződnek, melyek hangkészlete, hangterjedelme és ritmusa megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak.

A zenehallgatás elsősorban az óvodapedagógus énekét, hangszeres játékát jelenti, alkalmanként egyéb zeneművek felvételről történő megismertetését. Témájukat és műfajukat tekintve ezek is minden esetben összeegyeztethetők alapprogramunk szellemével.

⁷ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2018. MÓD-SZER-TÁR

A mai gyermekek a digitális eszközök világában nőnek fel. Ebben a modern világban keressük az összhangot a néphagyományaink és az új modern világ között. A néptáncban a mozgás, a ritmus és dallam, valamint a szöveg egyidejű élményt nyújt a gyermekek számára. Így párhuzamosan fejlődik éneklési-, hallás-, ritmus- és mozgás képességük, zenei kreativitásuk.

Célunk:

- a zenei anyanyelv megalapozása, örömszerzése
- zeneértő, zene szerető gyermekek nevelése

Feladataink:

- esztétikai élmény nyújtása, zenei ízlésformálás
- az érdeklődés felkeltése a zenei hangok, ritmus és mozgás iránt
- néphagyományaink, népdalaink megismertetése, nemzeti identitásunk megőrzése, hungarikum hangszerek bemutatása, népi játékok játszása
- a gyermekdalok, mondókák nyelvezetének megértetése, zenei szókincsbővítés
- a népi játék és tánc során a helyes testtartás és metakommunikáció alakítása, nemzeti nevelés
- viselkedésminta, magatartásforma közvetítése, közösségformálás a népi játékok által
- megfelelő légzéstechnika elsajátíttatása
- zenei képességfejlesztés
- természeti hangok utánzása, hangfelismerés lehetőségének biztosítása
- természettel kapcsolatos dalok, népdalok megismertetése
- ritmushangszerek készítése természetes vagy újrahasznosított anyagokból

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyerekek képessé válnak felismerni és megkülönböztetni a környezet hangjait
- ismerik a népi gyermekdalokat, ölbeli játékokat, a népi játékokat, melyek örömforrást jelentenek számukra
- megélik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, az együtt éneklés örömét
- örömmel hallgatják az óvodapedagógus által előadott zenei darabokat

- a felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés mindennapi tevékenységük részévé válik
- önmagukhoz képest fejlődnek zenei képességeik
- ismernek és örömmel énekelnek természethez kapcsolódó dalokat
- megélik a természet hangjainak szépségét és ritmusát

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka egy összetett, sokszínű tevékenységi forma, amely magába foglalja az ábrázolás különböző eszközeit és technikáit (a rajzolást, festést, mintázást, vágást, ragasztást, varrást, hajtogatást, építést, képalakítást, konstruálást). Mind ezek mellett a műalkotásokkal, magyar népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, és a nemzeti szimbólumokkal, hungarikumokkal, valamint az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedést, amely fontos eszköze a személyiség fejlődésének. Az ábrázoló tevékenységeknek teret adunk játékidőben, szabadidőben, kötetlen tevékenységként, valamint a nap folyamán bármikor. Nagyon fontos számunkra, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermekeket, melyben a kreatív és alkotó gondolkodás és cselekvés meg tud valósulni. A harmónia ízlésformáló hatást gyakorol a gyermekekre, alapvető szokásaikat, igényeiket befolyásolhatja. Az esztétikum már nagyon korai életkorban is hat a kisgyermekre, amely nagyban alakítja szép iránti fogékonyságukat, ízlésformálásukat, kreatív gondolkodásuk fejlődését. Mindennapi feladatunknak tekintjük a gyermekeket megismertetni a világ szépségeivel. Az ábrázolás által formálódik képzeletük, gazdagodnak élmény- és fantáziaviláguk, tartalmasabbá válnak fogalmaik, szem-kéz koordinációjuk, finommotorikájuk. Az építő-ábrázoló-alakító tevékenység segíti a gyermekek téri, forma és színeképzeleteinek kialakulását, gazdagodását.

Célunk:

- tevékenységi vágyuk felkeltése
- a gyermeki kép- és fantáziavilág alakulásával a gyermekek tér-, forma és szín képzeletének gazdagítása, képi gondolkodásuk fejlesztése
- esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása
- a környezettudatos szemlélet épüljön be a vizuális tevékenységeikbe és képezze részét a nevelési folyamatnak

Feladataink:

- a rajzolás, festés, mintázás és a kézi munka különböző technikai alapelemeinek és eljárásainak megismertetése
- a természet színeire, formáira való rácsodálkozással, a művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, népi alkotások nézegetésével a szépség iránti vonzódás alakítása
- a zavartalan, meghitt, nyugodt, esztétikus légkör, változatos eszközök biztosítása a tevékenységhez
- önálló ötleteik megvalósításának támogatása
- természetes alapanyagok (agyag, termések, falevél, homok) felhasználása az alkotó tevékenységek során
- természeti élmények vizuális megjelenítésének biztosítása
- újrahasznosított anyagokból kézműves tárgyak készítése

Kiemelt feladatunknak tartjuk sétáink, kirándulásaink alkalmával a gyermekek figyelmének felkeltését a természet szépsége iránt és a természeti kincsek, termések gyűjtésére, azok felhasználására a barkácsoló ötleteiknél. Feladatunk még az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra és a fenntarthatóságra való nevelés.

Az anyagokat és az eszközöket a gyermekek által megszokott, könnyen elérhető helyen tároljuk, ahonnan a nap folyamán bármikor elő vehetik kreatív ötleteik megvalósításához.

Alkalmazzuk az anyagok újrahasznosításának lehetőségét, ezzel is alakítva a környezettudatos magatartás szemléletét a fenntarthatóság jegyében.

Igyekszünk segíteni annak elérését, hogy a szülők értéként kezeljék a gyermekek alkotásait, őket is bevonjuk a gyűjtő munkánkba.

Mindennapi munkák mellett arra is törekszünk, hogy készüljenek gyermeki produktumok különböző pályázati felhívásokra is, nagy figyelmet fordítva ezzel a tehetségcsírák felfedezésére, felismerésére.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- alakul szép iránti fogékonyságuk, igényességük
- fejlődik képi gondolkodásuk, esztétikai érzékenységük
- megfelelő kezűgyességgel, munkatempóval rendelkeznek
- készség szintjén használják az eszközöket

- grafomotoros készségük alkalmassá teszi őket az irányított finommozgásokra
- mondanivalójukat, élményeiket képi úton is ki tudják fejezni, melyben biztonsággal használják a változatos eszközöket
- formaábrázolásuk változatosává válik, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket
- színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket
- fokozatos önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat
- sokféle tapasztalattal, ötlettel rendelkeznek az építkezésben, a téralakításban
- emberábrázolásuk koruknak megfelelően részletesek, egyszerűbb mozgások érzékelhetővé válnak ábrázolásukban
- önállóan és csoportban is készítenek egyszerű játékokat, ajándékokat, termésbábokat
- formákat mintáznak
- ismerik az újrahasznosítás lehetőségeit is
- vizuálisan is kifejezik élményeiket a természettel kapcsolatban

5. Mindennapos mozgás

„A mozgás fontossága a gyermekek fejlődése szempontjából vitathatatlan. Így alakulnak ki egyrészt a kölcsönhatások, a mozgás és sok más pszichológiai terület között, mint például teljesítmény, érzések és szociális viselkedés. Másrészt a mozgás a gyermekek egészségének hosszútávú megőrzésében alapvető jelentőségű”⁸ - írja Torsten Kunz, német szerző.

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A környezet részéről a megfelelő, időben történő ingerek mennyisége és minősége a mozgásfejlődés szempontjából meghatározó. A mozgásfejlesztés több célt szolgál egyszerre, mivel érvényesül benne a testi, értelmi és szociális fejlődés kölcsönhatása. A szabadtéri mozgásos tevékenységek során a gyermekek közvetlen kapcsolatba kerülnek a természettel, és elsajátítják a környezetkímélő viselkedés alapjait.

⁸ Torsten Kunz: Pszichomotoros fejlesztés az óvodában, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2002.

Nevelésünk egyik alapvető céljának tekintjük, hogy a gyermekeket a motoros képességekben (erő, kitartás, reakció gyorsaság...) olyan szintre hozzuk, hogy az életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő mozgások elvégzésére önállóan képesek legyenek. A játékot, a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a mozgásban is.

Az óvodai élet minden napján biztosítjuk az aktív szabad játék mellett és hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket.

Célunk:

- a rendszeres, egészségfejlesztő testmozgás váljon a gyermekek igényévé, természetes, örömteli életformájává
- testi képességek fejlesztése, egészséges életvitel megalapozása
- játék és mozgásigény kielégítése kooperatív mozgásos játékokkal, mozgáskultúra fejlesztése
- értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése
- motoros képességek, mozgás koordináció, fizikai erőnlét fejlesztése
- téri tájékozódás, oldaliság kialakítása
- helyes testtartás és a szép mozgás iránti igény kialakítása

Feladataink:

- a mindennapos mozgás megszerettetése, mozgásigény kielégítése
- a természetes mozgások fejlesztése
- a pszichomotoros (cselekvési) készségek és képességek fejlesztése
- kondicionális képességek fejlesztése (erő, gyorsaság, állóképesség)
- koordinációs képességek fejlesztése (természetes hely és helyzetváltoztató, a finommotoros mozgáskészség fejlesztése)
- mozgékonyág, ügyesség és hajlékonyág fejlesztése
- verbális fejlesztés (tárgyak, testrészek, cselekvések, térbeli viszonyok megnevezése)
- akarati tulajdonságok fejlesztése: céltudatosság, önállóság, határozottság, fegyelem, kitartás, akaraterő, következetesség

- értelmi képességek fejlesztése: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás
- a gyermek személyiségének fejlesztése: pozitív énkép, önkontroll, érzelem szabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás
- egészséges életmód szokásainak megalapozása, az egészséges életmódra nevelés
- változatos, sokféle mozgásos játék megismertetése
- prevenciós feladatok a helyes testtartás kialakításának segítésére
- szabad mozgás lehetőségének biztosítása a természetes környezetben
- mozgásos játékok játszása természetes anyagok felhasználásával
- a természet felfedezésével összekötött mozgásos feladatok biztosítása

A mindennapos mozgás alapvető szervezeti keretei:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

Egyéb, választható mozgás lehetőségek:

- ovi foci
- néptánc
- vízhez szoktatás

A fejlesztés tartalma

3-4 éves korban a nagymozgások fejlesztése a kiemelt feladatunk. A természetes mozgásokra (járások, futások, csúszások, mászások, kúszások) és a testséma fejlesztésre (testrészek ismeretét célzó gyakorlatok, tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása, a test személyi zónájának alakítása) helyezük a hangsúlyt.

4-5 éves korban már nagyobb szerepet szánunk a tér mozgásos megismerésének. Előtérbe helyezük továbbá az egyensúlyérzék fejlesztését (pl: különböző mozgások végzése emelt felületen, forgások, fordulatok, testhelyzet változtatására, futás közbeni megállások), valamint

a szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatokat (pl: babzsák feldobása, elkapása, célba dobás, egyensúlyozó járás létra fokai között). A testséma fejlesztés területén kiemelt helyet kap az oldaliság erősítése. Az észlelés fejlesztése is megjelenik ebben a korban, de még mindig nem kiemelt feladatként.

Az **5-6-7 éveseknél** az észlelés fejlesztése a legfontosabb terület. Ebben az életkorban az alaklítás, formaállandóság fejlesztésére tervezünk gyakorlatokat és játékokat. Új feladatként jelentkezik a finommotorika (szerek különböző fogásmódja, kisebb testrészekkel végzett mozgások) és a keresztcsatornák fejlesztése.

A fejlődést sokszínű, változatos, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, mozgásos játékokkal segítjük elő, testi épségük megóvása mellett.

A mindennapos frissítő irányított mozgást minden korcsoportban naponta megszervezzük. A tevékenység napirendbe illesztését minden óvodapedagógus maga dönti el. Célunk ezzel, hogy a gyermekek örömmel vegyenek részt a mozgásban, igényükké, majd szokásukká váljon az. Lehetőség szerint megfelelő időben, ruházatban ezt is a szabadban, a friss levegőn tartjuk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- mozgásuk harmonikus, összerendezett, téri tájékozódásuk kialakult, irányokat meg tudnak különböztetni
- ismerik saját testüket, testrészeit képesek megnevezni és beazonosítani
- fizikai erőnlétük, állóképességük életkoruknak megfelelő
- fejlett az egyensúlyérzékük
- bővül relációs szókincsük
- képesek a mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére, vizuális memóriájuk koruknak megfelelően fejlett
- ismerik a csapatjáték szabályait, tudnak alkalmazkodni társaikhoz, életkoruknak megfelelően fejlett önuralommal, toleranciával, kudarcűrő, együttműködő képességgel és segítőkészséggel rendelkeznek
- képesek a természetes környezet adta mozgáslehetőségeket kihasználni
- élményt találnak a szabadban való tartózkodásban, mozgásban

6. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése magába foglalja egyrészt a környezeti ismeretnyújtást és képességfejlesztést, a természet szeretetére, tiszteletére és védelmére nevelést, másrészt a tapasztalati úton szerzett matematikai alapismereteket.

A környezet megismerésére és védelmére nevelés

Célunk:

- környezethez kapcsolódó ismeretek bővítése, tapasztalatszerzés, értékek megőrzése
- környezettudatos és környezetbarát magatartás megalapozása a fenntartható fejlődés érdekében, fenntarthatósági szemléletformálás
- helyes én-kép és attitűdök formálása ismeretszerzésen keresztül
- a szülőföld, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, a közösséghez való tartozás élményének, értékeinek, az összefogásnak a megismerése
- természetvédelmi szemlélet kialakítása ökológiai szempontok alapján, a természet iránti pozitív érzelmi viszony alakítása
- biztonságos életvitel szokásainak alakítása
- a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában

Feladataink:

- a valóság felfedeztetése a természethez, az emberi alkotásokhoz való pozitív érzelmi viszony kialakítása, ezáltal az értékek megőrzése
- közvetlen tapasztalások, megfigyelések segítségével ismeretszerzés a természetes és épített környezetről, emberi társadalmunk életéről
- a környezeti kultúra alapvető szokásainak és viselkedésformáinak megalapozása, a környezettel való együttélésre nevelés, biztonságos életvitel szokásainak alakítása
- a környezetben való, életkornak megfelelő biztos eligazodás, tájékozódás
- ok-okozati összefüggések felismerése, megfogalmazása
- az egészséges, kulturált, környezetbarát életmód szokásainak kialakítása a fenntartható fejlődés érdekében
- a természet- és környezetvédelemre nevelés

- környezetesztétikai érzékük, igényességük formálása, a környezethez, természethez kapcsolódó érzelmi kötődés kialakulásának elősegítése
- a környezet alakításában a gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességeinek fejlesztése

A fejlesztés tartalma:

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, napszakok, események, ünnepek köré tervezzük. Témaválasztásnál figyelembe vesszük a lakóhelyünk és a környezetünk sajátosságait. Különös figyelmet fordítunk az egészséges életmód szokásainak kialakítására, testünk megismerésére. Fontosnak tartjuk a családi kapcsolatok, az összetartozás érzésének hangsúlyozását.

Mindent, amit lehet, élményszerző séták, kirándulások alkalmával természetes környezetben mutatunk meg a gyermekeknek. Az ismeretszerzést tapasztalásra építjük. Megfigyeljük az évszakokhoz kapcsolódó környezeti változásokat, a kiskertekben történő munkálkodásokat, környezetünk növény- és állatvilágát, élőhelyüket. Gyakoroljuk a biztonságos, kulturált közlekedés szabályait, megismerjük a környezetünkben előforduló közlekedési eszközöket. A közvetlen élményeken alapuló tevékenység hatására fejlődik majd a gyermekek érzékenysége és alakul a természettel együtt élni tudó és természetet védő ember szokása. Kiemelt feladatunk a közvetlen és közvetett környezetünk védelme (szelektív hulladékgyűjtés, víz- és élővilág védelme, Földünk megóvása...).

Hangsúlyos szerepet szánunk a természeti és társadalmi környezethez való pozitív viselkedési formák, alapvető illemszabályok és magatartásmódok formálásának. Fontosnak tartjuk a nemzeti identitástudat megalapozását, közvetlen és tágabb környezetünk nevezetességeinek, hagyományainak, népszokásainak megismertetését, ápolását. Tudatos munkánk mellett a gyermek spontán és irányított módon szerzett tapasztalataira, élményeire támaszkodva nyújtunk új ismereteket, a gyermeket körülvevő közvetlen és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezetből, valamint a meglévőket mélyítjük, rendezzük.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek tudják a saját személyükkel kapcsolatos adatokat (nevüket, születési helyüket és idejüket, lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét)
- tudnak különbséget tenni az évszakok között, felismerik a napszakokat, megfogalmazzák azok jellemző jegyeit
- ismerik a háziállatokat, vadon élő állatokat, madarakat, bogarakat
- ismerik a környezetükben fellelhető növényeket, azok gondozását
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket
- kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, érthető beszéd
- ismerik a közösségi viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- megismerik a természet, környezet működésének alapvető szabályait
- figyelmesek, óvják a növényeket, állatokat
- rendszerezik ismereteiket, következtetéseket vonnak le, összefüggéseket ismernek fel

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés áthatja az óvodai nevelés egész folyamatát. A matematikai tapasztalatszerzés megjelenik a környezetben, a tevékenységekben, az élethelyzetekben és az óvodapedagógus által kezdeményezett helyzetekben.

Célunk:

- matematikai érdeklődés felkeltése
- a gyermekeket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek megtapasztaltatása, megismertetése
- a logikus gondolkodás megalapozása, ítélőképesség, tér-, sík- és mennyiség szemlélet alakítása
- anyanyelvi nevelés

Feladataink:

- ismerkedés a tárgyak tulajdonságaival: mennyiségi, alaki, nagyságbeli, és téri viszonyok felismertetése játékos cselekvés, tapasztalás útján
- a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása
- pozitív érzelmi viszony alakítása a természeti-, matematikai összefüggések, jelenségek iránt
- a gyermekek problémafelismerő és problémamegoldó képességének fejlesztésével a logikus gondolkodás megalapozása
- matematikai tapasztalatok és ismeretek szerzése, az összefüggések manipuláció közben történő megismerése (látás, hallás, tapintás...)
- a feladatok megoldásával az önállóság és a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése (elemi matematikai kifejezések megismerése, használata)

A fejlesztés tartalma:

- Összehasonlítás, szétválogatás, sorba rendezés
- Számfogalom megalapozása (számkép)
- Mennyiség és számismeret
 - halmazok létrehozása, felosztása, osztályozása
 - több, kevesebb, ugyanannyi, relációs jelek használata
 - számlálás
 - bontás
 - sorszámok
- Becslések, mérések (hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, terület, térfogat, tömeg, úrtartalom)
- Geometriai tapasztalatszerzés
 - építések, alkotások szabadon másolással
 - tevékenységek tükörrel (szimmetria)
 - tájékozódás síkban – térben: kiterjedések (kisebb–nagyobb, rövidebb–hosszabb, alacsonyabb–magasabb, keskenyebb–szélesebb), irányok,

viszonyok (jobb-bal, jobbra-balra, előre-hátra, alatt, fölött, előtt, mögött, között...)

- síkmértani alakzatok (négyzet, téglalap, kör, háromszög)
- mértani testek, (téglatest, kocka, gömb)

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen vesznek részt a matematikai jellegű játékokban
- a tárgyakat össze tudják hasonlítani nagyság, szín, forma, kiterjedés, anyag, mennyiség szerint
- képesek két kiterjedést, mennyiséget egyenlővé vagy kisebbé-, nagyobbá tenni
- helyesen használják a tö- és sorszámneveket
- tudnak 10-es számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni
- a térbeli viszonyokat, irányokat jelző kifejezéseket helyesen használják (képesek tájékozódni az ismert irányok szerint)
- képesek ítéletalkotásra, tevékenységeikben megnyilvánul a logikus gondolkodás
- ismerik, értik, használják az elemi matematikai kifejezéseket
- a feladatok megoldásában együttműködnek
- képesek elemi problémák meglátására, a problémahelyzetek megoldásában kreatívak

7. Munka jellegű tevékenységek

Az életre való felkészítés nélkülözhetetlen eleme a munka jellegű tevékenységek biztosítása. Az óvodások munka jellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki és elsősorban önmagukért (önkiszolgálás), és a közösségért (naposi munka) végzik. Ezért sokszor nem is választható szét a játék és a munkatevékenység, hiszen a munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű. A gyermeki munka az óvodában önként – azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. A munkavégzéshez szükséges attitűdök, tulajdonságok (az önállóság, az öntevékenység, céltudatosság, felelősség) alakításának fontos lehetősége. A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésének egyik formája.

Célunk:

- a gyermekek munkához való pozitív viszonyának kialakítása
- a felkínált tevékenységeket önként, örömmel és aktívan végezzék
- magától értetődő és természetes dologgá váljon a gyermekek számára a munkába való bekapcsolódás

A különböző munkafajták intézményünkben:

- Önkiszolgálás, a gyermek saját személyével kapcsolatos munkák.
- Naposság, a csoport érdekében elvégzett munkák.
- Alkalmoszerű munkák.
- Évszak szerinti kerti munka, növénygondozás, környezetvédelem.
- Kertgondozás, ültetés, locsolás, komposztálás.
- Madáretetők, rovarhotelek készítése.
- Az óvoda udvarának tisztán tartása, környezetvédelem gyakorlása.
- Szüret, szőlőfeldolgozás.

A munkafajták közül kiemelt jelentőséggel bír az önkiszolgálás. A gyermekek önmagukkal kapcsolatban minden teendőt - testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása - a lehető legkorábban próbálnak önállóan végezni. Szeretettel tanítgatjuk őket a technikai fogásokra, segítséget adunk, amíg szükséges, s mindig dicséreljük erőfeszítéseiket és eredményeiket.

A gyermekek saját képességeik szerint, koruktól függetlenül végzik el azokat az önmagukkal kapcsolatos tevékenységeket. A nagyobbakat, ügyesebbeket a kisebbek, lemaradók segítésére neveljük.

Az óvodába lépés pillanatától szoktatjuk őket környezetük rendjének óvására, tanítgatjuk a rendrakásra, neveljük az esztétikus környezet alakítására.

A naposság, a másokért végzett munkatevékenység közösségi megbízás, feladattudatot feltételez, felelősségvállalást, figyelemösszpontosítást igényel.

Törekszünk arra, hogy idővel belső igénnyé váljon a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett munka. Fontos, hogy a gyermekek önállósággal és felelősséggel végezzék el feladataikat, fokozatosan bővüljenek tennivalóik. Legyenek képesek arra, hogy munkájukat megosszák, tudjanak együttműködni.

A gyermekek életkori, egyéni sajátosságai, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is) már az óvodába lépéstől lehetőséget biztosítunk a naposi munkavégzésre folyamatos és igény szerinti segítségnyújtás mellett.

A csoportban kialakított és elfogadott szokás - és normarendszert figyelembe véve biztosítjuk a nap folyamán adódó különféle munkatevékenységeket, melyekben önként vesznek részt a gyermekek.

Az alkalmi munkák egy része időről-időre ismétlődik, más része pedig alkalmi megbízás. Óvodásainkat arra neveljük, hogy lehetőleg önállóan is vegyék észre, hogy környezetükben mire van szükség.

Vigyázzanak a csoportszoba és a környezetük rendjére, tegyék helyére a kallódó tárgyakat, szükségtelen játékokat, eszközöket. Vegyenek részt a csoportszoba átrendezésében, a délutáni pihenés előkészületeiben (ágypakolás), az esztétikus környezet megteremtésében (csoportszoba dekorálása, ünnepi terítés, süteménykészítés, ajándékkészítés). A gyermeki ötleteket szem előtt tartva közösen tervezzük, majd hajtjuk végre a feladatokat, így az örömeinket is közösen éljük meg.

Egyéni képességeknek megfelelően főként tanköteles gyermekeket megbízunk különféle alkalmi munkával (például eszközök átvitele másik csoportba, dajka néni behívása a csoportszobába, mosdó és öltözőfelelősi feladatok elvégzése). Olyan alkalmi megbízásokat is adunk, ami otthoni előkészületeket igényel, így a családokat is bevonjuk a közös munka felelősségébe, s velük is osztozunk a jól végzett munka örömeiben. Gyűjtőmunka keretében például képek, fotók termékek, magvak, levelek gyűjtése.

Évszakonként más és más feladatokat kell elvégeznünk a kiskertben, az óvoda udvarán. Igény szerint bekapcsolódhatnak a növények ápolásába, udvarunk szépítésébe, erősítve a környezet megóvását, a környezetünk szeretetére nevelését.

Az élősarokban is folyamatos az évszakra megfelelő termésgyűjtés, zöldség-gyümölcsköstolgatás, csíráztatás, hajtás, a szobai növények ápolása.

Ősszel az udvarunkon segítenek a gyermekek falevelet és különféle terméseket gyűjteni. Tavasszal megfigyeljük az ébredő természetet, télen pedig saját kezűleg készített madáretetőből rendszeresen etetjük az éhes madarakat az óvoda udvarán.

A munkavégzés rendszeres és folyamatos tevékenységként épül be az óvodai mindennapokba. Ügyelünk arra, hogy a munkavégzéshez lehetőleg elegendő mennyiségben és minőségben álljanak az eszközök gyermekeink rendelkezésére.

Bármely munkatevékenység végzése közben a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek az őket körülvevő tárgyi világról és társadalmi, természeti környezetről. Mindenki a kedvének, egyéniségének, képességeinek megfelelő munkát végezheti.

Feladataink:

- folyamatos szervezőmunka, megfelelő hely, idő, és eszköz biztosítása, hogy a gyermekek önkéntesen, önállóan kedvük és képességük szerint elvégezhesék a különféle munka jellegű tevékenységeket
- fokozatosság betartása a gyermekek egyéni fejlődésének figyelembevételével
- ösztönző, megerősítő hatású pozitív értékelés alkalmazása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen vesznek részt a természet gondozásában (pl. komposztálás, növényápolás)
- kialakul a felelősségérzetük a környezetük iránt
- együttműködnek a közösségi munkában, feladatot vállalnak

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás folyamatos, utánzáson alapuló, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A tanulás folyamata áthatja az óvodai élet egészét, megjelenik a játékban, az óvodapedagógusok által kezdeményezett párhuzamos tevékenységekben, természetes környezetben, sétákon. A tervezés elengedhetetlen feltétele a tudatos pedagógiai munkánknak. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Éves tervet készítünk a csoportok számára, amely keretjellegű. A tematikus terv az adott időszakban egy központi téma köré (évszakok, jeles napok) épül, melyben meghatározzuk az elérni kívánt célokat és a célok elérése érdekében végzendő feladatokat.

Célunk:

- a tanulást elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésben valósítjuk meg
- a közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és valamennyi érzékszervet igénybe vevő sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, bővítése
- a differenciált fejlesztés érvényesülése
- a gyermeki kompetenciák fejlesztése, ismereteik bővítése, rendezése

Óvodánkban a tanulás sokszínű, változatos tevékenységekbe ágyazottan, a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, tevékenységvágyára, az önmegvalósítás szükségleteire építve, komplex módon történik. Fontos feladatunk a tanulást támogató környezet megteremtése.

Az óvodáskor legjellemzőbb tevékenysége a játék, mely ez által a tanulás legfontosabb színtere. Arra törekszünk, hogy a tanulási tevékenységek élményszerűek legyenek, a gyermekek fejlettségi szintjéhez, terhelhetőségéhez igazodjanak.

Azt valljuk, hogy a tanulás megszervezésénél a tevékenykedtetés (egyedül vagy együttműködve) meghatározó jelentőségű. A több érzékszervet foglalkoztató tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a tapasztalatszerzésre, az alkotásra, felfedezésre.

Fontosnak tartjuk a felfedezés, megtapasztalás élményének biztosítását, ez teszi érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé a gyermeket.

Olyan tevékenységrendszer megteremtését tartjuk szükségesnek, amelyben minden pedagógiai ráhatás a gyermek szükségleteiből indul ki.

Fontos, hogy a tanulás a gyermekek érési folyamatához igazított, az életkori sajátosságoknak megfelelő eszközökkel és módszerekkel történjen, hogy minden gyermek önmaga adottságaihoz, érzelmi beállítottságához képest fejlődjön.

A tervezésnél a komplexitás többoldalú érvényesülésére, érvényesítésére törekszünk.

A gyermekek képességeinek alakítását, tapasztalatszerzésüket különböző foglalkoztatási forma keretein belül valósítjuk meg.

Hangsúlyosabb a mikro-csoportban történő és az egyéni foglalkoztatás:

Az egyéni munkaformában az óvodapedagógus páros kapcsolatba kerül a gyermekkel. A fejlesztés a gyermekek személyiségének ismerete alapján célirányosan folyik (lehetőség adódik a tehetségigérek fejlesztésére, valamint a képességek területén megmutatkozó hiányosságok, eltérések kiegyenlítésére, részképességek fejlesztésére, a HH/HHH, SNI, BTM gyermekek differenciált fejlesztésére).

A tartós és aktív befogadás kedvező feltételeit teremti meg a kötetlen mikro-csoportban szervezett tevékenység aktivizáló hatása, érintkezési formái, a tevékenység folyamatossága, az ismételtetés révén.

Az együttes játékos cselekvéses tanulás az együtt haladást, a közös tevékenység örömét, az élmény átélésének felfokozott érzelmekeltő hatását adja, miközben a vezérelt folyamatokhoz való igazodás képessége is fejlődik (játék, mozgás, külső helyszíni játékos-tevékenységek, foglalkozások stb.).

Feladataink:

- lehetőségek biztosítása a gyermekek érdeklődésének, kíváncsiságának, érzelmi beállítottságának megfelelően
- közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató cselekvéses tapasztalás megteremtése
- olyan élményforrás, gyermeki megtapasztalás biztosítása, mely az elemi gondolkodási műveletek gyakorlását szolgálja
- olyan eszközök, tevékenységek biztosítása, melyek motiválóan hatnak a gyermekek érdeklődésére, aktivitására, a gondolkodási műveletek alkalmazására, a feladatokban rejlő probléma felismerésére és megoldására
- az értelmi képességek fejlesztése a megismerő folyamatban
- a megszerzett tapasztalatok feldolgozásának, megértésének segítése az egyéni érdeklődések, felfedezések, kutatási vágyak kielégítése
- a differenciált fejlesztés lehetőségeinek biztosítása (tehetséges gyermekek fejlesztése, hátrányok csökkentése)
- pozitív értékeléssel a gyermekek önbizalmának növelése, önértékelésük fejlődése érdekében a dicséret egyénre szabott, változatos formáinak alkalmazása

VI. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A gyermeket különleges védelem illeti meg, testét és lelkét együtt kell ápolnunk, hogy szellemi képessége, értelme is egészségesen fejlődhessen. A speciális szükségletű gyermekek nevelését és fejlesztését inkluzív módon beillesztjük az óvodai nevelésünk egészébe. Minden gyermek más, ezért szemléletünk alapja a differenciálás, amely részben az óvodapedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki. Feladatunk, hogy nevelő munkánk

során biztosítjuk minden gyermek fejlődését, az akadályozott és nem akadályozott gyermekek természetes együttélését.

Ezért a gyermeket:

- fogadjuk el olyanak, amilyen
- nyerjük el a bizalmát
- biztosítjuk bizalmunkról minden cselekedetében
- erősítjük öntudatát
- ismerjük el teljesítményét, igyekezetét (társai előtt is)
- használjuk ki erősségeit és építünk kedvező adottságaira
- apró lépésekkel, komplex módon tervezzük képességeinek fejlesztését

Intézményünkben a különleges figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésének három csoportját különböztetjük meg.

1. Tehetséggondozás

Célunk:

- a tehetségigéreték felfedezése, támogatása, a kiemelkedő területek erősítése (mely a mindennapi tevékenységekben differenciáltan valósul meg), tehetségcsírák kibontakoztatása
- tehetségkuckók működtetése, elsősorban tanköteles korú gyermekek részére kínáljuk (általában kézműves, természeti-logikai, mozgás, tánc, drámajáték és kreatív foglalkozáson)

Feladataink:

- lehetőségek teremtése a képességek kipróbálására
- segítségnyújtás az elképzeléseik, tevékenységeik megvalósításában
- gyermekek támogatása, buzdítása, a kíváncsi, kísérletező, újat kereső cselekedeteikben

2. Hátránykompenzáció

Célunk:

- rendszeres óvodába járás fontosságának tudatosítása a szülőkben az eredményes fejlesztés érdekében
- az erős és a fejlesztendő oldal segítése, élményszerző programok szervezése
- a prevenció, a tanulási nehézségek kialakulásának megelőzése
- a hátrányok csökkentése egyéni fejlesztéssel

Feladataink:

- felmerülő problémák okainak feltárása, egyéni célok kitűzése az okok megszüntetésére
- az egyéni bánásmód formáinak meghatározása a fejlesztés céljából
- a megfelelő szakember bevonása a hátrányok csökkentése érdekében

3. Sajátos nevelési igényű gyermekek segítése

Intézményünk az alapító okirata szerint ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését.

Célunk:

- esély biztosítása integrációval
- a részképességek, képességek fejlesztése szakemberek bevonásával (fontos, hogy a fejlesztés a szakértők által javasolt, célzott területeken valósuljon meg)
- a nevelés hatására a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is fejlődjön az alkalmazkodó készség, az önállóságra törekvés, az érzelmi- akaratni tulajdonságok, az együttműködés képessége
- a nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg

Feladataink:

- a sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök biztosítása a szakértői bizottság javaslata szerint
- a gyermekek egyéni képességeihez mérten segítségnyújtás, ami a további önálló cselekvéseikhez szükséges
- sajátos nevelési igényű gyermekeknél a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítása

VII. A GYERMEKEK EGYÉNI FEJLŐDÉSÉNEK MEGFIGYELÉSE, KÉPESSÉGMÉRÉS

Az óvodai nevelés alapvető feladata a személyiség harmonikus, sokoldalú fejlesztése, alakítása. E cél elérése érdekében a nevelőmunkánkat a tervszerűség és tudatosság jellemzi. Az egyes gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, külső szakember segítségét kérjük.

A gyermekek személyiségének, képességeinek megismerése nélkül nem lehetséges a fejlesztést megvalósítani. A fejlődést nyomon követő dokumentáció az óvodába lépő gyermek anamnézisével kezdődik. Ezt az óvodapedagógusok még a nyár folyamán a családlátogatások vagy egyéni beszélgetések alkalmával készítik, hogy a leendő kis óvodásainkat minél jobban megismerhessék, ezzel is segítve a zökkenőmentes beilleszkedést.

A gyermekek folyamatos megfigyelése mellett a 4. életévüket betöltött és a tanköteles korú gyermekeknél novemberben készítjük a DIFER mérést, ami a kisebbeknek a bemeneti, míg a nagyobbaknak a kimeneti mérése. A tanköteles korú gyermekeknél ez egy objektív segítségnyújtás az iskolakészültség megállapításához. A gyermekek írásmozgás-koordinációját, beszédhanghallását, relációs szókincsét, elemi számolási készségét, következtetés és összefüggés megértését mérjük.

A szociometria módszerével évente két alkalommal (november, április) vizsgáljuk a gyermekek társas kapcsolatait, a csoportban elfoglalt helyüket.

A nevelési év során januárban és májusban készítjük az oviK-rétában a gyermekek fejlődéséről az értékelést, amiről a szülőket tájékoztatjuk, amit aláírásukkal igazolnak. Az értékelés után az elért eredményekre építjük a gyermekek további fejlődését segítő terveket. A dokumentáció ezen kívül tartalmazza az emberábrázolás fejlődésének nyomon követését (amit a gyermekek félévente készítenek), illetve az egyéni fejlesztési terveket is.

VIII. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja szerint:

„a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.”⁹

Célunk:

- a gyermekek egyéni készségeiknek, képességeiknek és tehetségüknek kibontakoztatása innovatív módon, azonos elveket vallva és gyakorolva, együttműködve a szülőkkel
- olyan szintre eljuttatni a gyermekeket óvodáskor végére, ami alapját képezi az iskolai közösségbe történő zökkenőmentes beilleszkedésüknek

Feladataink:

- a multikulturális nevelésen alapuló befogadó attitűd kialakítása (fontosnak tartjuk, hogy minden óvodapedagógus felelősségteljesen magáévá tegye a hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációját és egyenlő esélyekhez juttatását)
- a gyermekek szociális háttérének megismerése, problémáinak feltárása
- rendszeres kapcsolattartás a családokkal, közvetett partnerekkel

A kapcsolattartás formái:

- ismerkedés az óvodával, felnőttekkel
- családlátogatás óvodakezdés előtt igény szerint
- óvodai programokon való részvétel

⁹ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2018. MÓD-SZER-TÁR

- kirándulás
- probléma esetén a családok megkeresése
- esetmegbeszélések
- szűrővizsgálatok
- tapasztalatcserek
- pályázati lehetőségek kihasználása a hátrányok csökkentése érdekében

Nemzetiségi gyermekek óvodai nevelése

„A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.”¹⁰

A nemzetközi vándorlások, a munkaerő áramlások hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyermekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát. Településünkön jelen van a roma nemzetiség, ezért tervezőmunkánk során figyelembe vesszük kulturális értékeiket.

Célunk:

- az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmének biztosítása

Feladataink:

- a külföldi állampolgárságú, illetve a roma gyermekek integrációja
- kapcsolattartás a szülőkkel az inkluzív pedagógia jegyében
- a családi nevelés erősítése, a szülők gyermekük iránti felelősségérzetének kialakítása

¹⁰ Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2018. MÓD-SZER-TÁR

Gyermekvédelem az óvodában

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. Az óvodai élet mindennapjaiban a gyermekek teljes körű ellátását szolgáló feladatok elvégzése alapvető kötelességünk. Az alábbi törvények határozzák meg a gyermekvédelmi munkát:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint az ide vonatkozó módosítások
- 2008. évi XXXI. törvény az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

Célunk:

- bizalmi kapcsolat kialakítása az érintett családokkal
- magas színvonalú ellátás biztosítása a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően
- a hátrányos helyzet csökkentése, a fejlődést veszélyeztető körülmények prevenciója, feltárása, illetve szükség szerint segítségnyújtás
- együttműködés a jelzőrendszer minden tagjával, különböző intézményekkel és szakemberekkel

Feladataink:

- segítségadás jellegű prevenciók, illetve korrekciós módszerek alkalmazása
- a csoportban tapasztalt problémák jelzése az intézmény igazgatója felé
- szükség esetén kapcsolattartás felelős személyekkel, intézményekkel
- szükség esetén hatósági intézkedés kezdeményezése írásos formában

A megvalósulás tartalma

Meghitt, derűs, biztonságot sugárzó légkör megteremtésével elősegítjük a biztonságérzet alakulását.

A gyermekek és a szülők jogait mindenkor tiszteletben tartjuk, az egyéni különbségek figyelembevételével, a tolerancia gyakorlásával.

Kabai Óvoda
4183 Kaba, Batthyány u 8.
OM azonosító: 030994

Tel/Fax: 06-54/460-391 mobil:06-30/397-8699 E-mail cím: ovoda@kabaiovoda.hu

Biztosítjuk a feltételeket és a gyermekek fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérjük. Folyamatosan kapcsolatot tartunk a szülőkkel, törekszünk a nevelési nézetek összehangolására. Szükség esetén óvodai jellemzést készítünk és jelzéssel élünk a gyermekvédelmi szervek felé. A gyermekek állapotában megjelenő változásokat a fejlődést nyomon követő dokumentumok között tároljuk.

Felhasznált irodalom

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest, 2018. MÓD-SZER-TÁR

Kabai Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzat, 2022.

Kabai Óvoda Alapító Okirat, 2024.

A Kabai Óvoda 2024-25-ös nevelési év munkaterve

Kabai Óvoda Házirendje 2025.

Biztonságos Óvoda Program, módszertan, kézikönyv óvodapedagógusok részére a biztonságos közlekedésre nevelés támogatásához

Gonda Ferenc: Kaba története, A Hazafias Népfront Helytörténeti Bizottsága és a Kabai Művelődési Ház közreműködésével kiadta a Kaba Nagyközségi Közös Tanács, 1981.

<https://www.citatum.hu/szerzo/tariannamaria>

Torsten Kunz: Pszichomotoros fejlesztés az óvodában, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2002.

Érvényességi rendelkezés

A Kabai Óvoda Pedagógiai Programja 2021-ben készült, a pedagógusok új életpályájáról megalkotott törvény által módosításra került 2024 januárjában és az Óvodai nevelés Országos Alapprogramját módosította a kormányrendelet, ezért 2025 augusztusában megtörtént a változásoknak való megfeleltetés. 2025 szeptemberében tervezzük a Zöld Óvoda cím megpályázását, ehhez szükséges volt a Programunkat újra átnézni és a pályázat feltételeinek megfeleltetni.

Érvényessége:

A fenntartó jóváhagyását követően a kihirdetés napján 2025. szeptember 29-én lép életbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a 2025. augusztus 21-én 128/2025. (VIII.21.) határozatszámom jóváhagyott Pedagógiai Program.

Területi hatálya kiterjed:

- az óvoda területére
- az óvoda által szervezett-Pedagógiai Program megvalósításához kapcsolódó-óvodán kívüli programok helyszínére

Személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre
- továbbá azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek a feladataik megvalósításában

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata:

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása:

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- az intézmény igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a szakmai munkaközösség,
- a szülői szervezet,
- az intézmény fenntartója.

A Pedagógiai Program módosítását az érvényes és hatályos jogszabályok alapján az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el és a fenntartó hagyta jóvá. A módosított és jóváhagyott pedagógiai programot 2025. szeptember 29. napjától kell bevezetni.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános. 1 – 1 példányát a Kabai Polgármesteri Hivatal titkárságán, ill. az óvodaigazgató irodájában helyezünk el, ahol bárki megnézheti a nyitvatartási időben. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető: www.kabaiovoda.hu

Egy – egy példánya a következő személyeknél, intézménynél, illetve további helyeken található:

- az intézmény fenntartójánál
- az intézmény igazgatójánál
- az óvoda minden csoportjában.

Módosításának indoka lehet:

- jogszabályi változás
- a fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- az óvoda munkatervében szereplő évenkénti felülvizsgálat eredménye alapján tett javaslat.

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az intézmény igazgatója vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a Pedagógiai Program tartalmáról.

Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyermekek szüleinek az intézmény igazgatója vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy előre egyeztetett időpontban nyújt tájékoztatást az óvoda Pedagógiai Programjáról, mely az óvoda honlapján is folyamatosan megtekinthető.

A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az intézmény igazgatójától, igazgatóhelyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

Kabai Óvoda
4183 Kaba, Batthyány u 8.
OM azonosító: 030994

Tel/Fax: 06-54/460-391 mobil:06-30/397-8699 E-mail cím: ovoda@kabaiovoda.hu

A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor felteheti az intézmény igazgatójának, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra. Szóbeli érdeklődésre a szülő szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől. Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az intézmény igazgatójának címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

Legitimációs záradék

1. Készítette: a Kabai Óvoda igazgatója a nevelőtestület bevonásával

Kaba, 2025. szeptember 9.

.....
Janka Zsoltne
Janka Zsoltne
igazgató
ph.
4183 Kaba

2. A Kabai Óvoda módosított Pedagógiai Programjában foglaltakkal kapcsolatban magasabb jogszabályban – 20/212. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) bek. a) pont. – biztosított véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta és a dokumentumról szakmai véleményt alkotott az intézményben működő szakmai munkaközösség.

Kaba, 2025. szeptember 10.

.....
Kovács Zoltán
szakmai munkaközösség-vezető

3. A Kabai Óvoda módosított Pedagógiai Programjában foglaltakkal kapcsolatban az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazottai a tájékoztatást megkapták.

Kaba, 2025. szeptember 11.

József Bélai

.....
a nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében

4. A Kabai Óvoda módosított Pedagógiai Programját a magasabb jogszabályban - Nkt. 72. § (5) bekezdés- biztosított jogok alapján a szülői közösség megismerte, a tájékoztatást megkapta.

Kaba, 2025. szeptember 11.

Kovácsné Gábori Magdolna

.....
a szülői közösség nevében

5. Az Nkt.26.§ (1) bekezdése alapján a módosított pedagógiai programot a fenntartó hagyja jóvá.

Kaba, 2025. szeptember 18.

144/2025.(IX.18.) Kvt. határozatszámom a fenntartó jóváhagyta a Kabai Óvoda Pedagógiai Programját.

Szegi Emma

.....
Szegi Emma
polgármester
a fenntartó képviselőjeként
ph.

